

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego
wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie
rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50,
kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesię-
cznie kop. 75.
Za odnośnienie do domu dopłaca
się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesar-
stwie: rocznie rs. 12, półrocznie
rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesię-
cznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie
rs. 1 kop. 50.
Numer pojedynczy bez doda-
tku kop. 5; dodatek poranny
kop. 3.

KURIER WARSZAWSKI.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, a nadto wychodzą
stałe w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY TRZECI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej
wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej po południu.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.
W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz
garmontowy albo jego miejsce
pierwszy raz 25 kop. każdy na-
stępny raz kop. 20.
Nekrologia: za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za
jeden wiersz petitory albo jego
miejsce pierwszy raz 10 kop.,
każdy następny raz 3 kop.
Małe ogłoszenia za jeden wy-
raz po 2 kop. każdy raz, ogłosze-
nie minimum 20 kop.
Nadesłano za jeden wiersz
garmontowy rs. 1.
Ogłoszenia do *Kurjera* przy-
jmuje także Biuro Rajchmana i
Spółka, ulica Senatorska 26.

— Jutro, o godz. 8-ej zrana, w kościele N. Panny Ma-
rji na Nowem Mieście odprawiona będzie w kaplicy Ma-
tki Boskiej uroczysta wotywa.

— Jutro, o godz. 9-ej zrana, w kościele archikatedral-
nym św. Jana, w kaplicy Archikonfraternji literackiej, od-
prawiona zostanie solenna wotywa.

— W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-ej zrana, w kapli-
cy Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha
(po-paulińskim) odprawiona będzie ku Jej czci uroczysta
wotywa.

— W kościele św. Jacka (po-dominikańskim) jutro,
o godzinie 9-ej zrana, odprawiona zostanie przed ołtarzem
Matki Boskiej Różańcowej uroczysta wotywa na intencję
braci i siostr bractwa Różańca św.

— Jutro, o godzinie 9-ej zrana, w kościele Przemie-
nienia Pańskiego (po-kapucyńskim) przed ołtarzem N.
Panny Marji odprawiona zostanie solenna wotywa.

— Jutro, o godz. 9½ zrana, w kaplicy Niepokalanego
Poczęcia N. Panny Marji w kościele archikatedralnym św.
Jana odprawiona będzie solenna wotywa na intencję człon-
ków Archikonfraternji literackiej.

— W kościele św. Anny (po-bernardyńskim) jutro po
nieszporach wystawiony zostanie N. Sakrament w mon-
strancji, poczem odpiewana będzie litanja o Sercu N.
Panny Marji przed wielkim ołtarzem, w końcu zebrani o-
trzymają błogosławieństwo kapłańskie.

— W dniu jutrzejszym, o godz. 4-ej po południu, od-
będą się nabożeństwa pasyjne w kościołach: Przemie-
nienia Pańskiego (po-kapucyńskim), św. Marcina (po-augu-
stjańskim), św. Krzyża, św. Aleksandra, Wszystkich Świę-
tych, św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej i na
Powązkach, N. Panny Marji na Nowem Mieście, św. An-
toniego (po-reformackim), św. Trójcy (po trynitarskim),
Narodzenia N. Panny Marji (po-karmelickim), św. Piotra
i Pawła, N. Panny Marji Łaskawej (po-pijarskim), św.
Kazimierza na Tamce, św. Ducha (po-paulińskim) w języ-
ku niemieckim, N. Panny Marji Loretańskiej na Pradze,
oraz w kaplicach: szpitala Dzieciątka Jezus i Towarzystwa
dobroczynności.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Król Leopold belgijski przyjmował w d. 8-ym
b. m. na posłuchania Grimarda, prezydenta plebi-

scytu brukselskiego. Grimard przybył w zastępstwie
niedopuszczonej deputacji celem przedstawienia kró-
lowi wyniku głosowania ludu nad rewizją konstytu-
cji. Stanąwszy w obliczu króla, uległ on takiemu
wzruszeniu, że nie mógł przemówić. Wówczas król
Leopold dopomógł mu, sam zawiązując rozmowę i
objaśniając Grimarda, że art. 21-szy konstytucji za-
brania mu przyjmować petycji zbiorowych. „Teraz
stoi przed sobą dwóch zwyczajnych obywateli bel-
gijskich; powiedz pan, co tylko chcesz powiedzieć”.
Wówczas Grimard wyłożył z punktu widzenia swo-
ich mocodawców początki i pobudki całego ruchu
rewizyjnego i plebiscytowego, zastrzegając się przeciw
pośądzeniu, że przewodzący ruch są agitatorami
w poślednim tego słowa znaczeniu. „W gruncie
rzeczy poszliśmy tylko za impulsem waszej królew-
skiej mości, który dał wielkoduszną iniejatywę do
reformy wyborczej, do powszechnej obowiązkowej
nauki i służby wojskowej.”

— Prawda, że jest ktoś, który jako przyjaciel wol-
ności i pracy gotów był wstąpić na arenę do walki
w imię tych interesów, ale pamiętaj pan, że prawa
stanowią się nie po tej stronie balustrady, ale po
tamtej.”

Była to aluzja do balustrady parku, która dzieli
dziedziniec zamku królewskiego od dziedzińca par-
lamentu.

Król Leopold nie mógł jaśniej i zwięźlej określić
swoego stanowiska ściśle konstytucyjnego monarchy.
Następnie wyrażał się król bardzo sympatycznie o
przewódznych postępowców belgijskich Pawle Janso-
nie i Emilu Feronie, a dowiedział się z zajęciem od
Grimarda, że poseł angielski upraszał go o dostar-
czenie mu wskazówek co do organizacji brukselskie-
go „referendum” (plebiscytu), ponieważ pomysł ten
wydał mu się wiele rokującym na przyszłość i na
zdrowie zasadzie opartym. Grimard opuścił pałac
królewski zachwycony duchem, którym oddycha
tam wszystko.

W parlamencie rzeszy niemieckiej toczyła się w d.
8-ym b. m. interesująca walka nad budżetem ma-
rynarki. Komisja proponowała wykreślenie pier-
wszej raty na budowę pancernika, mającego zastą-
pić wychodzący z użycia pancernik „Preussen”. Za-

chowawczy dep. Hahn przemawiał za udzieleniem
kredytu, ponieważ „Preussen” za pięć lat już wy-
jdzie z użycia. Nowy pancernik kosztować będzie
12,580,000 marek. Jeżeli nie będziemy wypełniali
luk powstających z biegiem lat w siłę naszej mary-
narki, zejdziesz ona niebawem do trzeciorzędnej roli.

Sekretarz stanu w państwowym urzędzie marynar-
ki, wiceadmirał Hollman, bronił nie tylko tej pozycji,
ale i kredytów żądanych przez rząd na budowę in-
nych okrętów wojennych, które komisja także wy-
kreśliła. Gdyby rzeczono budowy nie zostały podjęte,
w r. 1893/4 w warsztatach państwowych utraciłoby
zajęcie 1,867 robotników, a w r. 1894/5 3,871. Oprócz
pancernika „Preussen”, cztery inne jeszcze okręty
wojenne poczynają objawiać niepomysłne cechy sta-
rości. Już w r. 1873-im powiedziano, że Niemcy po-
trzebują mieć 14 pełnych pancerników, dziś mają ich
tylko 10. Zarząd marynarki proponuje budowę
czterech nowych, uważając je za konieczne skomple-
towanie niemieckiej siły morskiej. Odrzucenie tych
pozytywnie zadłoby cios śmiertelny marynarce.

Kancelarz państwa, hr. Caprivi, przemawia gorąco
za kredytem na zastąpienie pancernika „Preussen”,
aczkolwiek wiadomo — jak powiada — że nie jestem
entuzjastą floty. Mówca przyznaje to, że armja lą-
dowa o wiele ważniejszą gra rolę w obronie pań-
stwa, niż marynarka, i że w razie współzawodnictwa
interesów obu broni, zawsze przeważać powinien in-
teres armji. Jeżeli wszakże izba odrzuci takie za-
żądania, potrzeba będzie zapytać się wkrótce, czy flota
niemiecka jest w ogóle zdolną jeszcze do obrony wy-
brzeży narodowych?

Obrona wybrzeży jest rękojmią bytu i rozwoju
miast portowych i całego handlu morskiego. Sil-
niejszy nieprzyjaciel nie zawałaby się ani na chwile
zabrać wszystkich okrętów handlowych Niemiec,
któreby mu padły pod rękę. Pancerników naszych po-
trzebujemy nie na awantury korsarskie, ale dla za-
bezpieczenia naszej egzystencji na wypadek wojny
morskiej. Gdybyśmy nie mogli liczyć na dowóz za-
morski, ponieśliśmyby ekonomiczną klęskę bezprzy-
kładną. Jeżeli ludność nasza w czasie wojny ma
posiadać środki do płacenia podatków, wybrzeża
nasze muszą być zabezpieczone przed blokadą. Do

Wiem, ile to warte opowiadania takich jak ja po-
drózników — jak łatwo im przychodzi z pobratymca-
mi się rozmówić.

Jużci, kiedy się włoży palec w usta i pocnie py-
kać, brat zrozumie, że się prosi o fajkę..

To, co wspominałem o włoskim języku, tyczy się
całego wybrzeża Adriatyku.

Każdy tu mówi po włosku. Na rynku starego
miasta, gdzie, zawiązawszy przyjacielskie stosunki
z szewcem, sprzedającym opanki, mogłem dużo ro-
bić spostrzeżeń i szkiców, przekonałem się, że aż do
najuboższej baby z okolic wszyscy znają włosczy-
znę.

Łamiąc się z trudnościami, posilkując kombinacją
polskiego, ruskiego, czeskiego i tego jakiegoś, któ-
rego dźwięki i rodzaj mię otaczają, zawsze przy po-
mocy szewca, zdołałem kupić i wytargować sam: jaja,
masło i pomarańcze.

Pierwszy krok trudny. Mam teraz słownik i daję
sobie rady. Ale ucho i uwaga pracują.

Na ulicach znaki po włosku, mniej po kroacku.
Nazwy raz te, raz owe po węgiersku i niemiecku na
gmachach rządowych.

Hotele wszystkie drugorzędne i drogie jedzenie nie
potem. Życie drogie, kajzerka i solanka nie dwa
grosze, ale dwa soldi kosztuje. Mięsa kilo (2½ fun-
ta) na rosół 48 soldów, a na rumszyk i befszyk 75
soldów. Jadają tu kozy i jagnięta, ale mi to jakoś
nie smakuje. W ogólności dobrego mięsa niema,
a upieczone wygląda jak wygotowane, wyduszone
i lada sosem podlane.

Gdzieście warszawskie restauracje? Gdzieś Lijewski,
którego imienia bez wzruszenia wymówić nie mogę?
Gdzie jego dobre wina (o, ja niewdzięczny nieraz!)
bo tu czy, że się nie znam, czy że przywyknąć trze-
ba, rady sobie dać nie mogę.

Każdy z mieszkańców z patriotycznym uniesie-
niem mówi o *buon vino del paese* (miejscowe), a już
o *vino istriano*, emokując ustami. Otóż palem jedno
i drugie i niech im Bóg wybaczy.

Zrobiłem nawet króciutką wycieczkę do Węgier,
mianowicie kazalem dać do numeru, co mają najle-
pszego pod względem win węgierskich: Chateau pa-
lagay... O Lijewski, teraz cię cenię i rozumiem.

Poradzono mi jeść *al Coloseo* (bo już cztery jado-
dajnie zmieniłem). Tak tu jak gdzieindziej, tylko
znacznie taniej (Via Andrassy).

Dla jadących, by trochę wydobrzeć w łą-
godnym klimacie, a niezamożnych (bo w Abbazji bar-
dzo drogo) w Fiume można się jako tako urządzić.

Otóż *al Coloseo* dostanie zupy (tej nie radzę) za
10 soldów. *Manzo bollito* (sztuka mięsa) za 18 sol-
dów. *Rosto di vitello* (pieczeń cielęca) 25 soldów
i t. p.

Winnych to samo o jedną trzecią drożej a nie le-
piej. Duża szklanka *vino istriano* (to jeszcze pół bie-
dy) 10 soldów.

Ryby dobre i tanie, salaty wyborne. Z mieszka-
niem taka sprawa. W hotelach ½, drogo i niewygo-
dnie. Że tam mieszkają przeważnie komiwojażero-
wie i marynarze, więc niema dnia ani godziny spo-
kojnej. W nocy trzaskanie drzwiami, dzwonki,
szepty i śmiechy. Powiew południa i wiosny za-
nadto namacalny. Z Europejskiego przeniosłem się
do Lloyd'a. Jeszcze gorzej!

Kiedy się tak biedzę, szewce opiekuńczy (imię je-
go Stefano przekazuję wdzięczności rodaków) po-
wiada, że daleko lepiej wziąć *loconda particolare* i
że nawet wskaże mi ją. Niech mu Bóg da zdrowie,
dobrą żonę i kupujących.

Siedzę sobie teraz i piszę na *Via del Corso* nr. 514
na pierwszym piętrze od ulicy, w pokoju o dwóch

LISTY DO PŁUGA.

Z wycieczki do Kroacji i Dalmacji.

(Korespondencja własna *Kurjera warsz.*)

(Dokończenie.)

Fiume (Rieka).

27-go lutego 1893 go r.

Już to w ogólności trzeba na dobre z góry wie-
dzieć, że się jest w Kroacji, aby się tego dosłuchać
w Rjece. I słuchać trzeba bardzo uważnie. Tak tu
język włoski zapanował, że połowa wyrazów wło-
skich wchodzi do gwary, a druga połowa przyjęła
tempo italskie.

Dopiero gdy się kogoś przycisnie i zmusi mówić
powolnie (a Bóg wie, że to nie łatwo), to się zaczyna
rozumieć, znając polski, ruski, trochę starosłowiań-
skiego i czeskiego, a w dodatku mając jaką taką
zdolność do języków.

Nie mało robię wysiłków, aby złowić całość roz-
mowy. Wina to mówiącego, którego napróżno się
błaga i stara wytłumaczyć, iż się go zrozumie, jeżeli
powoli i wyraźnie mówić będzie.

Zwykle z uśmiechem zadowolenia i zdziwienia, że
jest ktoś, kogo to zajmuje, zaczyna pytać, jak
szalony. I bądź tu mądrym!

Ale w hotelu, podczas obiadu, przysiadłem się raz
do kilku eleganckich ichmościów, którzy rozmawia-
li po kroacku, i zdołałem jakoś uprosić jedno-
go z nich, aby zapomniał swojego temperamen-
tu. Jakoż zaczął mi wyraźnie i dobitnie opowiadać
o Dalmacji, dokąd właśnie idę i, skupiwszy uwa-
gę, prawie wszystko zrozumiałem.

tego wszakże potrzebujemy pancerników, krzyżowców i torpedowców.

Parlament odrzuca wniosek Hahna, przywracający wykreśloną przez komisję pozycję w budżecie marynarki; za nim głosują tylko konserwatyści i część nacjonal-liberałów. Pozycję „Zastąpienie pancernika „Preussen”, tudzież wszystkie pozycje, dotyczące budowy i uzbrojenia nowych okrętów wojennych, izba zgodnie z uchwałami komisji także wykreśla. Zarząd marynarki niemieckiej miał dzień fatalny dla siebie!

Silniejsze jeszcze wrażenie sprawić musi zwiastowane nam w telegramach berlińskich odrzucenie projektu reformy wojskowej w komisji, w której żaden z postawionych wniosków ani projekt rządowy nie zdobyła pozyskać liczby głosów potrzebnej do prawomocności uchwały. Komisja stanie przeto przed izbą bez żadnych pozytywnych wyników swej dwumiesięcznej pracy. Po ostatnich oświadczeniach Richtera i Liebera nie można było liczyć na inny obrót rzeczy, tembardziej, że i kanclerz Caprivi oświadczył na posiedzeniu komisji z d. 8-go b. m., iż rządy związkowe przed powzięciem przez nią sformułowanych uchwał żadnych ustępstw czynić nie mogą. Nie ścierpią one, aby przyszłość państwa oddana była w antreprzyję najwięcej dającymu. Br. Z.

Obiady bezpłatne.

(Korespondencja własna Kurjera warszawskiego.)

Konin d. 7-go marca.

Celem ulżenia biedzie i przyjsia z pomocą ludzom, pozbawionym chwilowego zarobku a wstydzącym się zebrać, uformował się u nas komitet, do którego należą wszyscy członkowie komitetu sanitarnego, z pomiędzy których wyróżnić należy pp.: Starka, Michla i Kempnińskiego, jako najgorliwszych i najczynniejszych.

Zadaniem komitetu było zebrać dobrowolne ofiary, bądź to w pieniądzu, bądź w naturze, pion zaś z tych ofiar obrócić na bezpłatne obiady dla prawdziwych biedaków.

Z zadania swojego komitet wywiązał się doskonale, bez względu na rozmaite trudności.

Każdy członek rewiru rozdawał bilety ubogim, zamieszkałym w jego dzielnicy, nadmienając, z ilu członków dana rodzina się składa; okazicielowi biletu wydaje się (po odnotowaniu codziennie na biletach, celem uniknięcia nadużyć, zdarzyło się bowiem w początku, że z jednym biletem dwa razy przychodzono) obiad, bardzo smacznie przyrządzony, składający się jak obecnie w poście z doskonałego kapuśniaku z kartoflami, lub też z kaszy jaglanej, jęczmiennej i t. p., oraz z kawałka chleba i pół śledzia.

W karnawale dodawano kilka razy w tygodniu po kawale mięsa.

Ofiary, acz powoli, wpływają bezustannie, tak, iż komitet jest w stanie wydać około 200 obiadów dziennie, czyli dotąd wydano ich już przeszło (od miesiąca) 5,600.

oknach. Obok mam drugi o jednym. Wejście osobne.

Pokoje nieduże, ale ślicznie umeblowane. Stara bardzo czarownica (właścicielka) i mniej stare jej córki z wielkim zapalem usługują.

Wszystko za 50 soldów dziennie z pościelą bardzo czystą (dodam 10 za usługę). A w hotelach płaciłem 1 gulden 80 kraj. i 1.50, oprócz tego 30 za usługę i ile łapowego!!!

Jest nawet kwestja pieczenia befsztyku w domu, bo mi hotelowe jedzenie nie służy.

Już dnieje. Z okna widzę pierwszy rach ludzi pracujących. Kupa kobiet pędzi na lewo, pewno do fabryki. Wozy zaprzężone w dwa woły ciągną powoli. Dorożki parokonne, a jest ich ze 30 obok hotelów, zaczynają się błakać.

Czytam z okna znaki. Dubravčić, Bradich, Maly-Vidoli, a tuż Schiavon, a gdzieś skromne Neumann.

Wprost okna al popolo *Fiumano*. Może to redakcja, a trzebaż przecie wiedzieć, co i jak piszą. Więc co rychlej herbata i na miasto. Wyprawa po dzienniki, ojeze Antoni, nie tak tu łatwa, jak obaczysz.

Otóż są trzy włoskie i dwa chorwackie włoskie: *Bilancia*, *Voce del Popolo* i *Varietà*. *Bilancia* duży arkusz, druk dobry, telegramów dużo. Handlowe wiadomości i dział informacyjny—bogaty. Mały feljeton. *Voce del Popolo* i *Varietà*. Małe arkusze. Mało telegramów. Dużo miejscowych wiadomości. Feljeton sensacyjny. Ogłoszenia.

A ta niezaradność słowian to i w dziennikach wylazi. Pytam, rozpytuje, czy są i jakie są dzienniki kroackie. Zaledwie się dowiedzieli, że są dwa *Recz* (słowo) i *Skorpion* i że drukują je na przedmieściu Suszak. (Są tu cztery przedmieścia: Plasa, Casolo, Dreneva i Suszak).

To ostatnie za rzeką. Od niego się zaczyna wspinała strada Ludovisiana, droga bita w górach, co do

Najhojniejszymi ofiarodawcami byli:

Pp.: Waliszewski, zarządzający dobrami hr. Kwieleckiego, ofiarował dużą beczkę kapusty oraz korzec kaszy jęczmiennej; August Peezke—beczkę dużą kapusty; Fibich—ćwierćkaszy jaglanej; Karol Peezke—beczkę kapusty; Zieliński—trzy worki kartofli; ks. dziekan—worek kartofli; pastor Semadeni—worek kartofli; Jehne—trzy korce kartofli.

Wszyscy piekarze ofiarowali po 50 i 60 funtów chleba, a rzeźnicy po 25 i 50 funtów mięsa.

O drobniejszych ofiarach, jak również o ofiarach pieniężnych, nie wspominam. Pominąć jednakże nie mogę faktu następującego:

Zgłosił się do komitetu niezamożny pachciarz z Kazimierza Wójkowski (przyjeżdża codziennie do miasta z mlekiem); oniesłomiony nadzwyczaj swoją propozycją, pyta się, czy również komitet i od niego przyjąłby ofiarę, a odebrawszy twierdzącą odpowiedź, przyniósł nazajutrz 14 fun. wyhernego masła...

Za przykład go postawić można wielu producentom, którzy przecież wiele płodów swoich sprzedają w mieście, lecz do tej pory nie poczuli się do obowiązku przyjsia z pomocą biedakom.

Obiady gotowane wydawane bywają w kuchni przy szpie strażackiej.

Na ogólną pochwałę i szczerą podziękę zasługuje pani Hofmanowa, która nie tylko datkami rozmaitemi przyczynia się do podtrzymania obiadów bezpłatnych, lecz ciężką pracą osobistą, zajmując się przyrządzaniem obiadów, stojąc przy kuchni trzy godziny dziennie, będąc od początku wydawania obiadów zaledwie parę razy zastąpioną przez pp.: Chrempińską i Michla.

Dzielnice dopomaga pani Hofmanowej członek komitetu pan Kempniński, który prawdziwie jest nieustrudzony.

To też niejedną łzę ubogim otrzeć zdołano, za co serdeczne dzięki należą się szlachetnym ofiarodawcom i członkom komitetu.

Szkoła dziennikarzy.

Czy możliwa jest nauka dziennikarstwa? Oto pytanie, jakie stawia i na które twierdzącą daje od siebie odpowiedź w *Contemporary Review* Oppert Blowitz, naczelny na Francję korespondent *Times'a*.

Przed kilku laty tu na tem miejscu dotykaliśmy tego samego tematu, odmiennie jeno zapatrując się na sprawę szkoły dziennikarskiej, wytrawne wszelako zdanie głośnego korespondenta zasługuje na powtórzenie, a więc wysłuchajmy i przeciwnej strony.

Na wstępie Blowitz przeciętny kreśli portret dziennikarza, a w szczególności dziennikarza francuskiego. Niepochlebny ten w ogóle, a dla Francji specjalnie wizerunek tak się przedstawia:

„Z każdą chwilą szeregi dziennikarzy rosną, powiększane legionem ludzi, którzy na żadnym innem stanowisku utrzymać się nie umieli, a na tem, tak ku własnemu, jak i drugich zdziwieniu utrzymują się z powodzeniem...

Carlstadt prowadzi. Nad niem góruje zamek Frangipani.

Otóż na tem przedmieściu redakcja i Aiskarne (tłocznia) dzienników.

Wehódz wprost do Aiskarne, która i za biuro i za redakcję służy. Dwaj pełni nadziei młodzieńcy o bardzo krótkich kurtkach i spodniach, zamiast drukować, używają maszyny do zgniatań muszli morskich, z kądem wydobywają rodzaj obrzydliwych ostryg—przysmak.

Dzienniczki kupiłem i prosiłem młodzieńca, by objaśnił, jak się wymawiają i co znaczą niektóre wyrazy.

Większy dziennik *Recz* (arkusz). Wstępny artykuł: Bożić. Dalej: Srbi i Hrvati; potem: Marija Terezija. Dalej: Kako se Carata z vinom i Bożieni obiecują. Mały feljeton: Kriva prisega i po włosku wiersz Ardzioni'ego—Ridi.

Druk lichy, papier lichy. Cena rocznie 3 flor. Numer oddzielny 7 kraj.

Drugi półarkuszowy *Skorpion* uprawia humor. Jest w nim wyborna modlitwa Babe Luce (Baby Lucyny) o wygraną na loterii serji takiej a takiej 500,000 guldenów, a jeżeli nie można to choć 200,000, a już w ostateczności niech tam 50,000. „A kiedy się ta modlitwa spełnić nie może (Ako to nje moguće), niechby choć zgorzał mój dom, com go w „Kroacji” oszacował na 15,000, może zadręgo, ale „Kroacja” bogate stowarzyszenie, a ja siromasza udovica (wdowa). Ako sve to ne može biti, to choćby młyn mego sasiada Marcina nie mleł przez trzy miesiące—bo mi ten Marcin wobec ludzi powiedział „Br!” a jak i tego już nie można, to niech zdechnie krowa mojej sasiadki Bari za to, że ta Bari bila mię mlotła za to jakoby jej mleko wypijała.”

I tak dalej.

Oba dzienniki wydaje Dragutin Kovaczić (poeta).

Porzucili dla dziennikarstwa różne inne zajęcia, zostawszy zaś dziennikarzami przerzucają się z dziennika do dziennika, jak przedtem z fachu do fachu. Bywają, czem kto zapragnie: kronikarzami, krytykami sztuki, krytykami literackimi, reporterami, politykami, nie starając się zgłębiać o studja w danych przedmiotach, ale zadowalniając się na przykrzawaniu ich do miary temperamentu osobistego... Skutkiem działania i oddziaływania wzajemnego dziennikarza i czytelnika, zamęt w pojęciach co dnia staje się widoczniejszym; a skoro tylko szczęśliwemu publicyście uda się wśród publiczności specjalne wyrobić sobie kółko adherentów, wnet staje się w oczach własnych powagą, sam siebie świątynią, bogiem i prorokiem, do ogólnego zamętu opinii ludzkich jedną jeszcze fałszywą dorzucając nutę.

Tyle co do dziennikarzy w ogóle, a słusność przyznać każe, iż w surowym sądzie Blowitza niejedno mieści się gorzkie ziarno prawdy. Dziennikarzom francuskim oberwało się więcej. Głupota ich przechodzić ma wszelkie granice. Ludzie to przytem niesłychanie lekkomyślni, dbali jedynie o przelotny sukces osobisty. Z wyjątkiem grzechu przekupstwa, posiadają wszystkie wady i śmieszności.

Szkoła dziennikarstwa jedynym, zdaniem Blowitza, mogłaby być przeciw złemu środkiem.

Oto warunki dla kandydatów do niej niezbędne: Lat 18; posiadanie pierwszego stopnia wykształcenia uniwersyteckiego w kraju; pełnia sił fizycznych i zdrowia; umiejętność czytania i pisania biegle w dwóch językach, oprócz dokładnej znajomości ojczystego. Dla dokompletowania wiadomości przygotowywanych zużyłoby lat pięć, tak, iż kandydat rozpoczynałby właściwą kandydaturę dopiero po skończeniu 23-go roku życia. Dobiegłszy wieku tego, przeszedłby w ręce profesorów, którzy przez ciąg dwóch lat następnych kształciłoby go w dziejach i literaturze, w każdej z wybitnych grup historycznych i literackich Europy, przebiegając pobieżnie periody czasu odległe i rozszerzając ramy wykładu w miarę zbliżania się do epoki współczesnej. Zyskiwałby tym sposobem kandydat ogólne pojęcie o układzie politycznym, warunkach etnologicznych i klimatycznych, wytwórczości, położeniu geograficznem, środkach komunikacji, o siłach lądowych i morskich, budżetach i długu publicznym każdego z państw. Dostarczanoby mu oczywiście wszelkich dokumentów, potrzebnych do studjów.

Kandydaci ćwiczyliby się nadto—cytujemy Blowitza dosłownie—w boksowaniu, w jeździe konnej, w strzelaniu z rewolweru; to wszakże, co nazywamy robieniem broni, byłoby im surowo wzbronione, ponieważż człowiek zmuszony wywodzi swoje popierać pałaszem lub popadający w kwestje osobiste, które, że się tak wyrażę, broń w ręce przeciwnikom jego narzucają, ani dziennikarzem nie jest, ani godnym byłby nim zostać.

Tak przygotowany aspirant dziennikarski rozpocząłby wędrówkę dokoła świata, kształć się dalej w szkołach zagranicznych. Wszystkie one stanowiłyby jeden związek. Żadna osobista opinia polityczna nie byłaby w nich dopuszczalną, a to celem wyzwolenia uczniów z pod wszelkiej stronniczości, wszelakiego *parti pris*. Latem, pod kierunkiem profesorów, odbywałyby się dalsze i bliższe objazdy. Tak przygotowani dziennikarze nie potrzebowaliby długo szukać zajęcia. Dzienniki okoliczne chętnie otwierałyby im łamy swoje. Zresztą musiałoby to

Księgarni kilka bardzo lichych. Przekłady z francuskiego i trochę niemieckiego.

Kościółów pięć. Nie ciekawego. Cerkiew serbska, synagoga i dom modlitwy ewangelicki.

Miasto zamiera o 9-ej wieczorem. W niedzielę gra węgierska wojskowa muzyka na Piazza Adamich—potem część jej jedzie do Abbazji.

Teatr ma być dobry.

Ach ojeze Antoni, ten idjotyczny deszcz nie folguje. Nie możesz sobie wyobrazić, jak gnębiąco działa widok blocka, zgarnianego szuflami w ogromne gęste kałuże, na widok parasoli, zabłoconych spódnic, śpiących we drzwiach magazynów kupców, i tego nieba i tego braku słońca i wiatru, co by chmurzyska rozpędził, i tej niewoli w domu lub deptania z jakąś furją po oślizłych schodach z kamieni i oblepionych błotem trotuarach.

Na szczęście mam opanki! Taternicy, wy, co się cieszycie z jakichś tam kerpców, obaczycie niedługo opanki, które wam do Warszawy przywiozę. Lekkie to, mocne a nieprzemakalne. A co nie zawadzi, bardzo ładne i tanie; kazalem sobie zrobić na urząd, bo moje warszawskie obuwie zaczęło się skarżyć i stopa bolala od wspinania się po skałach i schodkach.

Teraz noga w rękawicze, a błotu uragam!

Pomimo deszczu, wdrapałem się na Tersato i wylazłem kupę ulic.

Ale biedna Abbazja—biedni abatnicy! Co tam się dzieje? Czytam w tej chwili, że Abbazja poruszona samobójstwem młodej a ślicznej hrabianki Julji Willersdorf, która się wczoraj, o godzinie 3-ej po południu, otrula zapalkami. Biedactwo kochało jakiegoś oficera. Wywieziono ją do Abbazji, aby zapominała.

To też już nie pamięta...

Andriolli.

czynić, dziennikarze bowiem niedyplomowani straciliby wnet znaczenie, i radzi nieradzi, szukaliby szczęścia na innej drodze.

Tym sposobem—woła korespondent *Times'u*—pozbylibyśmy się owych osobistości, zakałę stanowiących fachu, piratów i złodziei publicznych, którzy, uzbrowszy się w pióro, niby rewolwer, i zaczaiwszy za kolumnami dziennika, niby za drzewem w lesie, doprowadzili do tego, iż w niektórych krajach tytuł dziennikarza synonimem jest obelgi i oszczerstwa.

Na zakończenie proponuje Blowitz założenie we wszystkich krajach czasopisma p. t. „Sędzia”, prenumerowane przez wszystkich (?), a którego zadaniem byłoby wykazywać co dnia błędy, jakiekolwiekby one nie były we wszystkich innych dziennikach. „Sędzia” gromiłby tedy złą wiarę, kłamstwo i potwarz. Rozświetlałby niejasności wszelkie. Wytykałby nawet i poprawiał zwyczajne barbarzyństwa i niewinne soleczone, stawiając je niejako pod pręgierzem. Kwestje międzynarodowe rozstrzygałby „Sędziowie” wszystkich krajów.

Takim jest projekt Blowitza, poddanego niemieckiego, a korespondenta paryskiego w dzienniku angielskim, a uczniom z jego szkoły nie brakłoby także charakteru międzynarodowego. (==)

Od administracji.

Z powodu kończącego się kwartału uprzejmie prosimy sz. prenumeratorów o wczesne nadsyłanie przedpłaty na kwartał następny, od tego bowiem zależy regularny odbiór naszego pisma.

Dla uniknięcia nieporozumień, uprzedzamy szanown. prenumeratorów miejscowych „Kurjera”, iż przedpłata na ręce roznosicieli może być wnoszona jedynie za kwitem sznurowym, pieczęcią administracji opatrzonym, w przeciwnym bowiem razie za wpływ pieniędzy odpowiadać nie możemy. Wszelkie listy pieniężne i korespondencje, dotyczące się prenumeraty, winny być adresowane wprost do administracji „Kurjera Warszawskiego”.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Świat dowiadyuje się, iż ministerjum komunikacyj rozpatruje projekt utworzenia na kolejach posad naczelników pociągów, z odpowiednim technicznym wykształceniem. Nowi funkcjonariusze mają otrzymać zwierzchnią władzę nad całą służbą pociągową.

— *Birż. wiad.* informują, iż istniejąca przy ministerjum finansów komisja do przejrzenia ustawy stempowej ukończyła prace i uznała za właściwe obłożyć opłatą stempową niektóre dokumenty, obecnie od opłaty wolne. Pomiędzy innymi podlegać będą opłacie stempla prośby i skargi, podawane telegraficznie do władz rządowych, oraz telegraficzne na nie odpowiedzi.

— Wkrótce, w myśl nowej ustawy o działalności handlowej zarządów prywatnych kolei, spodziewane jest utworzenie w Warszawie kilku agentur kolei, położonych w głębi Cesarstwa. Reprezentacja interesów kolejowych powierzona będzie podobno tutejszym renomowanym firmom handlowym, których stosunki w Warszawie i w kraju mogą przynieść kolei istotną korzyść. Oprócz tego dochodzi nas wiadomość o otwarciu dwóch agentur żeglugi dnieprzańsko-czarnomorskiej i wołżańsko-kaspijskiej.

— W dzisiejszej *Gaz. polic.* zamieszczono, co następuje: „Wezwawszy wszystkich właścicieli domów, bazarów, fabryk, zakładów przemysłowych, warsztatów, szkół prywatnych, chederów, hoteli i pokoiów umebrowanych, domów modlitwy, łaźni itp. do uporządkowania swoich nieruchomości i zakładów, polecam pp. komisarzom pod odpowiedzialnością dopilnować, aby wszystko było uporządkowane; roboty wewnętrzne, jako nierównie ważniejszy pod względem zdrowia publicznego wpływ mające, o bowiązkowo powinny być dokonane przed robotami, dotyczącymi restauracji zewnętrznej; następnie, ponieważ pobielenie wapnem niewątpliwie polepsza warunki higieniczne mieszkań, przeto z nastaniem pierwszych dni ciepłych należy zobowiązać wszystkich właścicieli domów i zakładów, aby ściany, sufity, sklepienia, kurytarze, klatki schodowe i wszystkie miejsca z najmniejszym śladem zanieczyszczenia niezwłocznie pobielono. Winnych przekroczeń należy pociągać do odpowiedzialności z § 102-go ust. i przedsięwziąć prawne środki przymusowe. Ponieważ w r. z. były wypadki uchylania się od usunięcia wskazanych niedokładności i braków sanitarnobudowlanych w utrzymywaniu posesyj, należących do kilku sukcesorów, którzy tłumaczyli się nieskoń-

czonemi działami majątkowymi, przeto polecam o podobnych wypadkach w r. b. niezwłocznie mi donosić dla wydania dalszych rozporządzeń.”

— Z dokonanej rewizji w bazarach: pod nrem 40-ym przy ul. Leszno, pod nrem 37-ym przy ul. Nowolipie i pod nrem 2-im przy ul. Gęsiej, okazały się, jak donosi *Gaz. polic.*, różne nieporządki, a w wielu sklepach z wiktuałami na Muranowie i Karmelickiej wykroczenia przeciw czystości. W celu usunięcia przekroczeń, polecam właściwym komisarzom dopilnować: 1) aby ściany i sufity w sklepach były pomalowane, bufet zaś i podłogi starannie wymyte; 2) aby pod bufetami nie składano żadnych rupieci, nie wspólnego z handlem niemających; 3) aby sprzedający byli ubrani w czyste fartuchy z płótna białego.

— P. oberpolicmajster, po porozumieniu się ze zwierzchnością uniwersytetu, poczytał za możliwe, jak donosi *Gaz. polic.*, zwolnić studentów uniwersytetu oraz instytutu weterynaryjnego od składania pasportów, z warunkiem wszakże, aby studenci przy każdym meldowaniu się przedstawiali, zamiast pasportów, matrykuły.

— Rządzący domów: pod nrem 40-ym przy ul. Nowolipie, Jakub Rotsztajn, i pod nrem 6-ym przy ul. Topiel, Tadeusz Lisicki, za przekroczenia w prowadzeniu ksiąg ludności, zostają, jak donosi *Gaz. polic.*, usunięci od rządostwa z zabronieniem im nadal zajmowania się tego rodzaju czynnościami.

— Na przedstawienie kuratorji szpitala ewangelickiego, rada miejska dobroczynności publicznej upoważniła kuratora tegoż szpitala do zawarcia umowy, upoważniającej warszawskie akcyjne Towarzystwo pożyczkowe do wzniesienia w dziedzińcu posesji przy zbiegu ulicy Szpitalnej i placu Wareckiego pod nr. 1335 dwupiętrowej oficyny i zabudowań gospodarskich, z prawem bezpłatnego używania tychże przez 20 lat. Po upływie tego terminu oficyna wraz z zabudowaniami gospodarskimi przechodzi na własność zakładów dobroczynnych.

— Kwestje zaprowadzenia komunikacji tramwajowej na Bielany, t. j. od dworca kolei nadwiślańskiej przy ulicy Pokornej, gdzie kończy się linja tramwajów miejskich, szosą zakroczymską do wsi Młociny, a raczej domu dozorczy szosowego, położonego na brzegu wsi, popiera władza wojskowa. Nowa linja od kolei nadwiślańskiej miałaby długości wiorst 6½, a w budowie jej tylko trudnem byłoby przejście około Słodowca, gdzie poziom szosy znacznie się obniża.

— P. prezydent miasta, dla rozciągnięcia dozoru nad działalnością dzierżawcy dochodu rogatkowego, zalecił odbywanie systematycznej kontroli wszystkich rogatek miejskich, w różnych porach dnia i nocy, przeznaczając do tego specjalnych dziewięciu kontrolerów, z pomiędzy urzędników wydziału administracyjnego magistratu, pod głównem zwierzchnictwem radnego Jana Ratyńskiego, a mianowicie: Romana Zakrzewskiego, Juliana Kozickiego, Konstantego Wierzbowskiego, Napoleona Cydzika, Albina Kryńskiego, Teofila Godlewskiego, Witolda Krajewskiego, Józefa Mrozowicza i Wacława Hermanowskiego. Kontrolerzy ci mają obowiązek przy każdej wizycie na rogatkach zapisywać swoje uwagi w wydanych poborcem rogatkowym książkach, o zaważonych zaś naruszeniach przepisów taryfy i warunków kontraktu donosić niezwłocznie magistratowi.

— W tych dniach urzędnicy kolei dąbrowskiej otrzymali gratyfikacje w sumie rs. 6,000. Z urzędników rady zarządzającej uwzględniono tych, którzy mieli najmniejszą ilość lat służby; najwyższą gratyfikacja wynosiła rs. 18 z wyjątkiem jednego z agentów wydziału prawnego, który otrzymał rs. 100. Dyrekcja zaś przy podziale powodowała się zasadą wynagradzania tylko tych pracowników, którzy najdłużej przy rzeczonyj kolei służyli i najmniejszą stóskowo pobierali pensję.

— W poniedziałek, z powodu miesięcznej rewizji, kasy magistratu i lombardu miejskiego czynności bieżących załatwiać nie będą. Licytacja w lombardzie miejskim rozpoczyna się we wtorek.

— Na rzecz przytułków noclegowych Towarzystwo akcyjne fabryki „Wojeichów” złożyło 400 rs.

— Rada miejska dobroczynności po rozważeniu na r. b. projektu etatu sal zarobkowych imienia Staszycy przy szpitalu wolskim, ustanowiła go na 60-iu pensjonarzy obojga płci z dochodem i rozchodem rs. 10,610 rocznie.

— W dniu wczorajszym przyjechali do Warszawy: urzędnik do szczególnych porażeń przy ministerjum Dworu rz. r. st. Ber z Petersburga, członek warszawskiej izby sądowej rz. r. st. Danilow z Zamościa; wyjechali: prezes kolei dąbrowskiej i fabryczno-lódzkiej rz. r. st. Bloch za granicę, konsul ruski rz. r. st. Pustaszkina do Brodów i prezes zjazdu sędziów pokoju rz. r. st. Paltow do Pultuska.

— Hrabina Julja Branicka wyjechała do Wenecji i Kairu.

— Rekolekcje dla mężczyzny w kościele pokarmelickim na Krakowskim-Przedmieściu rozpoczną się w piątek, d. 24-go b. m., o godz. 6½ wieczorem.

— Z teatru i muzyki.

* Dzisiaj w teatrze Wielkim „Zbójcy”, w Rozmaitościach „Te które się szanuje” i „Dzieci Muzy”, a w Małym „Wesoła dwójka”.

* Jutro odtąńczony będzie w teatrze Wielkim balet „Pan Twardowski”, z udziałem panny Petipa i pana Békefi, artystów petersburskich.

* Teatr Rozmaitości daje jutro sztukę Daudeta „Safo”.

* W teatrze Małym odśpiewaną będzie jutro operetka Lecocq’a „Dzień i noc”.

* Na czwartek przyszły zaprojektowano w teatrze Wielkim pierwsze przedstawienie dwuaktowej opery Pucciniego p. t. „Willidy”.

* Teatr Mały wystąpi we wtorek pierwszy raz z operetką Audrana „Wielki Mogor”.

* „Aida” z udziałem pań Hellerówny i Drog oraz p. Nouvelli odśpiewana będzie we wtorek.

* Wczorajszego wieczora znajdowało się na przedstawieniach osób w teatrach: Wielkim 1010, Rozmaitości 553, Małym 259; na wystawie etnograficznej 22.

— Teatr Łódzki.

Korespondent nasz z Łodzi pod d. 10-ym b. m. pisze:

„Wczoraj teatr „Victoria” wystawił premjerę dla Łodzi, krotoczwile Blamenthala i Kadelberga p. t. „Podróż na Wschód”; sztuka podobała się bardzo, lecz wykonanie jej pozostawiało wiele do życzenia, zwłaszcza w rolach kobiecych.

W sobotę personel komedjowy wyjeżdża do Zgierza, gdzie odegra „Walkę kobiet”; w teatrze „Victoria” wykonaną będzie „Halka” Moniuszki.

Na niedzielę zapowiedziano po raz pierwszy trzecią sztukę konkursową p. t. „Nauczycielka”; sztuka ta powtórzoną będzie w poniedziałek.

Obsada ról w „Nauczycielce” jest następująca: Lignicka odegra p. Bartoszewska, Martę Czerw—p. Bissen-Janowska, Agnieszkę—p. Trapszowa, Arkowską—p. Sznebelin, Felcię—panna Wyrwiczówna, Walerkę—panna Biernacka; Porycza odegra p. Staszkowski, Barskiego—p. Dobrzański, Arkowskiego—p. Janowski i Czelatyckiego—p. Trapszo.

We wtorek personel komedjowy odegra w Pabjanicach „Podróż na Wschód”, we środę zaś udaje się do Piotrkowa, gdzie zabawi przez dni kilka, wystawiając we środę „Flirt”, we czwartek „Nauczycielkę”, a w piątek „Walkę kobiet”.

W Łodzi repertuar na przyszły tydzień zapowiada: we czwartek „Dzień i noc”, a w piątek „Karnawał w Rzymie”—operetki.

Wkrótce zjechać ma do Łodzi na występy gościnne panna Marzellówna, artystka teatrów warszawskich.”

— Pamięci dra Chałubińskiego.

Grono tutejszych lekarzy i przyjaciół ś. p. dra Tytusa Chałubińskiego, w celu uczczenia pamięci zmarłego, postanowiło wzniesie pomnik ścienny z odpowiednim napisem i portretem profesora.

Pomnik ten umieszczony będzie w kaplicy jednej z tutejszych świątyń.

— Kolonje letnie.

Rozpoczęty w d. 2-im b. m. zapis wstępny kandydatów i kandydatek do wyjazdu na wieś i do Ciechocinka odbywa się codziennie w biurze kolonij letnich w lecznicy I-ej.

Zapis ten ukończony zostanie d. 15-go b. m., to jest we środę, poczem już biuro nie będzie wciągało na listę żadnego dziecka.

Od d. 16-go b. m., to jest od czwartku zaczawszy, w biurze pomienionem odbywać się będzie codziennie od godziny 7½ wieczorem czynność sprawdzania dowodów wymaganych i odbierania piśmiennych opinij lekarzy o stanie zdrowia dzieci, przy wstępnym zapisie wciągniętych na listę kandydatów.

Mozolną tę czynność spełniać będą te same damy, które z niestrudzoną gorliwością i ścisłością czynne są od dni 10-ia przy zapisie wstępnym.

Dziś już stanowczo wyrzec można, że poruczenie przeważnej części czynności kwalifikacyjnej kobietom było myślą bardzo szczęśliwą i w rezultatach owocną.

— Komitet obywatelski.

Dozór sanitarny nad przytułkami noclegowymi, założonemi przez komitet obywatelski, utworzony z powodu cholery, objął dr. Daniewski.

Obowiązki te pełni, naturalnie, bezpłatnie.

Najbliższe plenarne posiedzenie komitetu odbędzie się dopiero w kwietniu; oddzielne sekcje zbierają się na posiedzenia stale co tydzień.

— Kolonizacja żydowska.

Z korespondencji, zamieszczonej w tutejszej *Huce-*

firze z kolonji „Mauricio” w Argentynie, wyjmujemy szczegóły następujące:

W styczniu ukończono pierwsze żniwo w tej osadzie żydowskiej.

Każda grupa osadników otrzymała z administracji żniwiarkę, sprząającą 5 hektarów dziennie, a zatrudniającą dwie osoby i 4 woły.

Maszynista odwiedzał codziennie każdą grupę, aby w razie uszkodzenia maszyny niebawem ją naprawić.

Snopy zwożą do stodoły saniami, popychanemi na równinie; wozy jako bardzo drogie rzadko bywają używane do roboty, (wóz kosztuje 300—600 pesos).

Po ukończeniu zbioru osadnikom dano młockarnię parową.

Młockarnia zatrudnia 25 iu ludzi, płatnych przez administrację po 2 pesos dziennie; przy maszynie pracują osadnicy, którzy jeszcze w tym roku nie zasiali pszenicy na swoich gruntach.

Maszyna przerabia codziennie 150 worków pszenicy.

Pszenicę zwieziono do magazynów administracji, a każdy worek otrzymał znak swojego właściciela.

Zboże sprzedaje administracja, która po straceniu kosztu użycia żniwiarki i młockarni, jakoteż wartości danej na zasiew pszenicy, zwraca każdemu pozostałą sumę w gotówiznie wraz z rachunkiem.

Tegoroczny zbiór dał 70 worków z każdego hektara, co czyni około 9 ziarn.

Obecnie zabrano się już na nowo do orki na rok przyszły; orka ma trwać do lipca—w sierpniu zasiew.

Z Paryża wysłano delegację od Hirsza o skasowanie dotychczasowych administracji w kolonjach i zastąpienie ich zarządem osób, wybranych z pośród samych kolonistów.

Delegacja ta, przybywszy do osady Mosesville, rozesała okólniki do wszystkich osad, aby dokonały wyborów jeszcze przed przybyciem delegacji.

„Plotkarz.”

Na dzisiejszą zabawę w Łodzi Stowarzyszenia subiektów handlowych staraniem tej instytucji ukazała się jednodniówka humorystyczna p. t. „Plotkarz w antrakcie”.

Redakcję powierzono p. Władysławowi Buchnerowi.

Aforyzmy, wiersze, bańki mydlane i udatne rysunki—złożyły się na całość zręczne i ze smakiem ułożoną.

— Odgadywacze myśli.

Wczoraj wystąpili na arenie cyrkowej p. Ciniselięgo wstawieni swojemi popisami paryskimi „odgadywacze myśli”, dwaj Hicksy i towarzysząca im piękna Nelly.

Sztuki wykonywane przez nich wywierają istotnie zdumiewające wrażenie.

Najinteligentniejszy widz zapytuje siebie, czy tu istotnie wchodzi w swoje prawa naukowa teoria sugestji, czy tylko dokonywa się w jakiś błyskawiczny i niedocieczony sposób porozumienie?

Starszy z Hicksów znajduje się pomiędzy publicznością i odbiera od niej po cichu polecenia, które energicznym ruchem ręki komunikuje w mgnieniu oka odległym od niego na długość areny pannie Nelly i młodszemu Hicksowi.

Wedle wyrażonego przez osobę z publiczności żądania Nelly śpiewa arje z oper lub operetek, odgaduje wszystkie zadane kwestje, a młodszy Hicks rysuje portrety wymienionych osobistości.

Dzieje się to wszystko, jak wspomnieliśmy, drogą jakiegoś błyskawicznego porozumienia, nad którego zbadaniem publiczność wczoraj łamała sobie głowy.

— Samobójstwo.

Donoszą nam z Rudy Guzowskiej: „Sensację sprawiło w naszej okolicy samobójstwo młodego J., syna znanego właściciela dóbr, p. Z. J. Młody J. odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru.

Jak się domyślają, powodem rozpaczliwego kroku była gwałtowna miłość oraz przeszkody, na jakie J. natrafił w zamiarach matrymonjalnych.”

— Kradzieże.

Na ul. Pokornej Hersz Tryska przytrzymał Michała Sobkiewicza, który skradł mu konia i wóz z sianem ogółem wartości 100 rs. — Z mieszkania Marjanny Stankiewiczowej przy ul. Pańskiej pod № 45-ym skradziono bieliznę. — Zamieszkałemu przy ul. Gęsiej pod № 14-ym Marcinowi Ławruszynowi skradziono garderobę i bieliznę oraz 50 rs. — Służąca Julanna Kwiatkowska, skradła Hindzie Grünblatowej przy ul. Grzybowskiej pod № 18-ym bieliznę, zbiegła. — Z sieni domu pod № 12-ym przy ul. Franciszkańskiej Nusynowi Szryftgiserowi skradziono 10 ryz papieru białego. — Z kancelarii Towarzystwa muzycznego Rochowi Szlagowi skradziono palto zimowe.

— Niezwykłe zdarzenie.

Zamieszkały pod № 56-ym przy ul. Twardej Franciszek Borylski doświadczył wczorajszego wieczora niezwykłego zdarzenia.

Wyszedłszy na chwilę z lokalu na podwórze, nie zamknął drzwi na klucz, a powróciwszy, usłyszał jakieś głucho jęki.

Zanim B. zapalił światło, mniemał, iż złodziej zakradł się do mieszkania.

Po chwili jednak ze zdziwieniem spostrzegł jakąś kobietę w stroju włościańskim, leżącą na podłodze.

Nieznamąca na wszystkie zapytania nie odpowiadała, lecz przeraźliwie jęczała.

Gospodarz zaważwał pomocy sąsiadów i stróża, a gdy ci przybyli, ujrano przy kobiecie niemowlę płci męskiej, które co tylko przybyło na świat.

Z przeprowadzonego następnie śledztwa okazało się, iż mieszkanka wsi Zakrzew, w pow. opoczyńskim, Karolina Jakowa, szukając kogoś w domu pod № 56-ym przy ul. Twardej, przypadkowo weszła do mieszkania B. i tam urodziła dziecko.

Stan zdrowia matki i nowonarodzonego, podług opinii lekarza, który przybył z pomocą, jest zupełnie pomyślny.

— Przytrzymanie.

Pod № 8-ym przy ul. Żelaznej Franciszek Wachter, powróciwszy do domu, zastał gospodarującego złodzieja, Mordkę Dubowskiego.

Próbował on uciec, lecz go ujęto.

Przy ul. Furmańskiej pod № 9-ym przytrzymano wraz z łupem Anielę Białkównę.

— Nad Wisłą.

Wprost ulicy Boleść przy zrzucaniu gruzu z wozu rozbijały się konie, które wraz z koniem wpadły do wody.

Furman, Jan Filak, zdołał się uratować.

Wóz i konie utonęły.

— Zamach samobójczy.

W dniu wczorajszym Teofila Szakiarska, licząca 78 lat wieku, w mieszkaniu córki swej na Czystem usiłowała otrudzić się kwasem karbolowym.

Szybka pomoc lekarska niebezpieczeństwu na razie zapobiegła, lecz ze względu na wiek desperacki stan zdrowia jej jest groźny.

Szakiarska od dłuższego czasu była dotknięta obłędem.

— Krwawe zajście.

Nocy dzisiejszej Szczepan Tuszyński, powróciwszy do domu pod № 98-im przy ul. Pańskiej, został napadnięty przez współlokatora Teofila Modzelewskiego, działającego z pobudek zemsty osobistej.

Tuszyński stawiał opór, lecz Modzelewski był silniejszy i uderzał przeciwnika tępem narzędziem po głowie.

Hałas bóli sprowadził sąsiadów, którzy z trudnością zdołali Modzelewskiego odciągnąć.

Ciężko poranionego Tuszyńskiego odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Pożar.

Nocy dzisiejszej na poddaszu domu pod № 11-ym przy ul. Nowomiejskiej wybuchł pożar.

Domownicy bez wzywania straży, ogień stłumili.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 18-go marca, w urzędzie gminnym kozłowskim, w powiecie sochaczewskim, odbędzie się licytacja na dzierżawę od d. 1-go czerwca r. b. do tejże daty r. 1899-go folwarku skarbowego Tycynęgi od rs. 151 rocznie; wadium wynosi rs. 75 kop. 50.

— Do d. 18-go marca komisja budowlana wojskowa w Ostrowie, pod Ostrołęką, w gubernji łomżyńskiej, przyjmować będzie deklaracje od osób, mogących się podjąć dostawę alabastru na stację Małkiń kolei petersburskiej w ilości około 12,000 pudów przed upływem sierpnia; wadium oznaczono na 20% zadeklarowanej ceny.

— Od d. 13-go marca do 12-go kwietnia włącznie kasa miejska pomocnicza przyjmować będzie podatek od psów lub szczeniaków, bez różnicy rasy, utrzymywanych w Warszawie lub na przedmieściach, w ilości rs. 1 rocznie. Po tym terminie, oprócz opłaty, ściągana też będzie kara po rs. 2 od każdego psa.

ZE ŚWIATA.

× Ze Lwowa donoszą nam d. 8-go b. m.: „Gmina m. Lwowa otrzymała koncesję na zakład do wytwarzania światła elektrycznego.—Namiestnictwo wezwało starostów, ażeby celem przestrzeżenia ludności, mającej chęć emigracji do Brazylii, postarali się o najobszerniejsze ogłoszenie szczegółów bardzo smutnych, zakomunikowanych przez konsulat w Rio de Janeiro. W gminach, ruchem emigracyjnym zagrożonych, użyte zostaną w oczy wpadające plakaty, a nadto zarządzone będą ustne pouczenia ludności wiejskiej przy każdej sposobności.—Ministerjum handlu proponuje podwyższenie taryfy na kolejach państwowych o 25%. Na dzisiejszem posiedzeniu izby posłów twierdził prezydent kolei państwowych, dr. Biliński, że obecna centralizacja kolei państwowych jest dobra i wykazywał, że dyrekcje ruchu mają wielki zakres działania. Przytoczył, iż jenerałna dyrekcja w Wiedniu mianuje 1340 urzędników, gdy dyrekcje ruchu w Austrii miały i przyjęły 27,000 urzędników.—W Kołomyi odbyła się w tych dniach przed sądem przysięgłych rozprawa izraelity Zingera z Zabłotowa za zabicie włościanina, Kołstji Zabołotnika, łuszną od wozu i za danie drugiemu włościaninowi policzka. Sędziowie przysięgli uwolnili oskarżonego za zabójstwo, a skazali go za policzek na dobie aresztu. Uniewinniony pozostał nadal pod kluczem, a natomiast wytoczono śledztwo karne przysięgłym, gdyż zachodzi uzasadnione podejrzenie przekupstwa.—Prezydent m. Lwowa, p. Mochuacki, bawi w Wiedniu w sprawie budowy tramwaju elektrycznego we Lwowie.—Dr. Siemiradzki wygłosi d. 18-go b. m. odczyt o Brazylii.—Sejm galicyjski zbierze się prawdopodobnie dopiero dnia 25-go kwietnia i obradować będzie do 2-go maja, gdyż delegacje wspólne zwołane zostaną na d. 22-gi maja.—Przed kilku miesiącami napadło kilku chłopów jadącego do Mikuliczyna gr.-kat. parocha z Meketyńca (w Kossowskiem), Zawadzkiego, i mocno go drągami pobili. Gdy napastników aresztowano, powiedzieli, że dali nauczkę księ-

dzu, ażeby na kazaniu nie wymyślał na „radykałów”. D. 2-go b. m. odbyła się rozprawa w sądzie kołomyjskim, który skazał napastników: Hryčka Uhryniuka na rok, Iwana Semakowskiego na 10 miesięcy, Hryčka Morogiuka na 8 miesięcy ciężkiego więzienia. Pokazało się przy rozprawie, iż napastnicy w kilku miejscach czyhali na Zawadzkiego, a mianowicie mieli zamiar wrzucenia go w przepaść. Zasadzeni są to przeważnie ludzie młodzi, którzy ze łzami w oczach żałowali swojego czynu.”

× Magicy indyjscy. „Profesor” H. Kellar, może najznakomitszy z żyjących prestidigitatorów, a przytem obznajomiony doskonale z możliwościami doświadczeń spirytystycznych, ogłasza ciekawą pracę w bieżącym zeszycie „Przeglądu północno-amerykańskiego”, w ciągu której przyznaje najotwarciej, że zjawiska, wywoływane przez fakirow indyjskich, nie dadzą się w żaden sposób wytłumaczyć żadną hipotezą kuglarstwa. Píše on, że spędził lat 15 w Indiach i na dalekim Wschodzie i że o niczem tak nie jest przekonany, jak iż: „pewni, wysoko-kastowi fakirzy, czyli magicy w Indiach północnych, odkryli bezwątpienia pewne prawa przyrody, o jakich my nie mamy pojęcia na Zachodzie.” Innemi słowy, fakirzy umieją opłacać te siły porządku naturalnego, które nam się wydają stanowczo nie do zwyciężenia. Na dowód opisuje niektóre „cuda”, których sam był świadkiem. Jedne z nich przestały być nowościami po znanych doświadczeniach medjumistycznych. Np. t. zw. „lewitacja”—wznoszenie się przedmiotów, a nawet i żywych osób—praktykuje się codziennie w wielu „kołach spirytystycznych” londyńskich. Wytłumaczyć sobie zjawisk nie umiemy, wiemy jednakże, że bez obecności specjalnego medjum wywołać się nie dadzą. Daleko dziwniejszem jest, co, jak przypominam Kellar, widział książę Walji i widział 50,000 publiczności na wielkim placu w Kalkucie. „Mistrz-magik” zakopał w ziemi trzy miecze, zostawiając ostrze nad powierzchnią w wysokości dwóch stóp. Następnie zahypnotyzował jednego z towarzyszy, wprawił go w stan katalepsji, tak, że ciało straciło wszelkie czucie i zeszytniało. Z pomocą trzeciego towarzysza magik podniósł to ciało i tak umieścił na ostrzach, że na końcu jednego miecza spoczywał kark, drugi koniec był między łopatkami, trzeci u spodu słupa kręgowego; nogi, zupełnie sztywne, sterczały wyciągnięte bez najmniejszej podpory. Wtedy mistrz odgrzebał ziemię przy rękojeściach mieczów, wyciągnął najprzód jeden miecz, potem drugi i trzeci. Ciało sztywne i zimne pozostało w powietrzu na tej samej wysokości. Kiedy książę wraz innemi osobami przekonał się, że absolutnie nic nie podpierało znieczulonego fakira, mistrz z towarzyszem złożył ciało na ziemi i kilku ruchami palców przywrócił mu stan świadomości. Kellar widział fakirów chodzących w powietrzu, wspinających się nad powierzchnię ziemi po niewidzialnych drabinach. Opowiada też, że w obecności jenerała Medley’a zakopano fakira żywcem w grobie 10 stóp głębokim, w trumnie metalowej, hermetycznie zalutowanej. Po dniach 20-tu magik odkopane ciało przywrócił do... życia. Pomijam inne opisy zdumiewających doświadczeń. Kellar, nie będąc teozofem, twierdzi z neo-buddystami, że w Indiach północnych i w Tybecie są ludzie obdarzeni najgłębszą znajomością tajemnic ducha i materji. Wielu, w niepodobieństwo wyjaśnienia oślepiających zjawisk, przypisuje fakirom szczególną potęgę hypnotyzowania tłumów i ludzenia ich zmysłów dowolnie.

× Także match. Głośny 1000-kilometrowy wyścig Terronta i Corre’a oryginalnych znalazł naśladowców w osobach dwóch tragarzy zboża paryskich: Bourdona i Demaire’a. Podjęli się oni przebyć przestrzeń 32 kilometrów każdy z workiem zboża na plecach wagi 100 kilogramów: Bourdon w 14-tu, zaś Demaire w 12-tu godzinach. Towarzyszyć im ma kilku kolegów, także 100-ki logramowemi workami obciążonych.

PANKI MYDLANE

Z maleńkiego świata.

Władzio jest dziś bardzo, ale to bardzo grzeczny. Je zupełnie przykładnie, a gdy już wazę mają sprzątać ze stołu, rzecze do mamy:

— Może mamusia da babci jeszcze trochę zupy?

— O, kochane dziecko—zachwyca się mama—jak on kocha babcię.

— Bo, proszę mamusi—przerywa Władzio zachwity mamą—jak babcia zje dużo zupy, to może już nie będzie chciała jeść... leguminki...

Środki i środki.

Do lecznicy dla przychodzących (a więc i ubogich) chorych zjawia się pacjent o powierzchowności bardzo zadowolonej. Zna go nawet deżurny lekarz, który wie, iż jest to jegomość zamożny, zabierający lekarzowi czas w lecznicy gwoździ zniżonej cenie.

Lekarz opukuje jegomością, wreszcie rzecze:

— Hm... będzie ciężko...

— Jaktó, doktorze!—woła jegomość wystraszony—czyżby nie było środków na moją chorobę?

— Owszem—odpowiada lekarz złośliwie—są środki, ale dla chorych, którzy mają... środki.

Na poddaszu, w kamienicy
„Pod Łabędziem”, na Kanonji
Staruch siedzi białowłosy
I wspomnienia myślą goni.
Deszczem, śniegiem w okna bije
/ inny wicher nocy słotnej.
Staruch w dłonie ujął głowę
Opuszczony i samotny.
A przez ścianę tony płyną
I w izdebce giną malęj:
Ktoś miłosną śpiewa piosnkę,
Naci słodkie madrygaly.
O przyszłości śpiewał nuci,
Jak to zwykle w piosnkach bywa.
Ze trwać będzie miłość długo
Podzielona i szczęśliwa.
Słychać dobrze... Nie żałuje
Piersi chłopak rozkochany.
Każde słówko brzmi wyraźnie
Przez poddasza cienkie ściany.
Cudnych wzruszeń dla śpiewaka
Kres niepewny i daleki:
Kochać będzie całe doby,
Całe lata, całe wieki.
Płyną wiosny za wiosnami,
Miłość młode serca splata...
Piosenka cichnie... Słodkie echa
Z wihrem zimy gdzieś ulata...
Słucha staruch... Gdy umilkły
Tony piosenki tej miłosnej,
Zgięty w dwoje tęsknie pyta:
Czy doczeka jednej wiosny...

Na komitet obywatelski zawiązany z powodu cholery.

Dr. Adam Chelmoński rs. 1, jako składkę miesięczną.
Dla biednej wdowy.
Dnia 12 marca, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci
ś. p. Antoniego Zapolskiego-Downara składa rs. 2 dla bie-
dnej wdowy, pozostała żona z dziećmi.

NEKROLOGJA.

† Ś. p. TOMASZ SYKULSKI,

emeryt, przeżywszy lat 64, po krótkich lecz ciężkich cierpie-
niach, zakończył życie w dniu 10-ym marca 1893 r. Pogrze-
bienie w ciężkim smutku żona, córki, zięć i wnuki zapraszają kre-
wnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do
kościół św. Jana w dniu 13-ym marca, to jest w poniedziałek,
o godzinie 9-iej i pół zrana, oraz na wyprowadzenie
złotek tegoż dnia i z tegoż kościoła, o godzinie 3-iej po po-
łudniu na cmentarz powązkowski. —1052

† Ś. p. Franciszek Łaskowski,

zmarł w Bogu dnia 8-go marca r. b., przeżywszy lat 63. Wy-
prowadzenie złotek nastąpi dnia 12-go marca, to jest w nie-
dziele, o godzinie 4-iej po południu z kościoła św. Krzyża.
Pozostała żona zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych.

Z Nowodworskich Franciszka Czarnecka,

opatrzona św. Sakramentami, zakończyła życie dnia 9-go
marca r. b., przeżywszy lat 29. Nabożeństwo żałobne od-
będzie się w poniedziałek, to jest dnia 13 b. m., o godz.
11-iej przed poł., w kościele Narodzenia N. Marii Panny
na Lesznie, wyprowadzenie zaś złotek na cmentarz po-
wązkowski nastąpi zaraz po nabożeństwie. O tych smu-
tnych obrzędach pozostali mąż i rodzina zawiadamiają
krewnych i życzliwych. —1039

† W poniedziałek, dnia 13-go marca, jako w bolesną
rocznicę śmierci ś. p.

Aleksandra Kamockiego,

odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele św. Krzyża,
o godzinie 11-iej przed poł., na które pozostała rodzina
zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —1040

† Dnia 13-go marca, w kościele św. Aleksandra, o godzinie
10-iej zrana, odbędzie się nabożeństwo za duszę

ś. p. Józefa Dufrene,

na które krewnych i znajomych zapraszają —1021—

żona i matka.

† Dnia 14-go marca, to jest we wtorek, o godzinie 9-iej
zrana, w kościele katedralnym św. Jana odbędzie się żałobne
nabożeństwo za duszę ś. p.

Anny z Sieradzińskich 1-go ślubu Petrykowskiej, 2-go Wyrabkiewicz,

zmarłej w dniu 8-ym b. m. w mieście Łodzi. —1030

† W poniedziałek, to jest dnia 13-go b. m., jako w piątą
rocznicę śmierci

ś. p. HELENY z MALCZÓW ŁUSZCZEWSKIEJ,

odbędzie się żałobne nabożeństwo, o godzinie 10 i pół zrana,
w kościele św. Krzyża, na które pozostały mąż z synami za-
prasza życzliwych. —1010—

† W poniedziałek, d. 13-go marca, jako w trzecią rocznicę
śmierci

ś. p. Władysława Mianowskiego,

radcy kolegijskiego, kawalera orderów, intendenta warszaw-
skiego szpitala dla dzieci, odbędzie się żałobne nabożeństwo
o godz. 10-iej i pół zrana w kościele Ww. Świętych na
Grzybowie, w kaplicy Matki Boskiej, na które pozostała ro-
dzina zaprasza kolegów, przyjaciół i znajomych. —1047

† Za duszę ś. p. **Gustawa Stępowskiego**, urzędnika
Banku państwa, w pierwszą ciężką bolesną rocznicę śmierci,
odprawiona będzie wotywa w kościele pp. Wizytek d. 13-go
b. m., o godz. 9-iej zrana, na którą w smutku pozostała żona,
matka i rodzina zapraszają życzliwych. —1025—

† W d. 12-ym marca r. b., to jest w niedzielę, o godz. 10-iej
zrana, w kościele Przemienienia Pańskiego przy ul. Miodo-
wej, odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę

ś. p. Franciszka Korzyckiego,

na które pozostała rodzina zaprasza. —1044—

† W poniedziałek, d. 13-go marca, jako w drugą rocznicę
śmierci

ś. p. Władysława Wicniera,

odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele na Powązkach
o godz. 9-iej i pół zrana, na które pozostała żona przyjaciół
i znajomych zaprasza. —1031—

† D. 14-go marca, we wtorek, o godz. 10-iej zrana, w ko-
ściele po-karmelickim na Krakowskim Przedmieściu, odpra-
wione będzie żałobne nabożeństwo za spójność dusz

ś. p. małżonków Babezyńskich,

na które pozostałe dzieci zapraszają. —1040—

† Szanownemu duchowieństwu, a w szczególności szano-
wnemu księdzu Zygmuntowi hrabiemu Lubieńskiemu za ra-
dy i eksportację

ś. p. Teofila Martynów,

wszystkim za liczny udział w pogrzebie, współpracownikom
za niesienie drogiej nam złotki z kościoła Świętokrzyskiego
na cmentarz powązkowski, z głębi serc naszych składamy
„Bóg zapłać”. —1042

RODZINA.

Z Petersburga.

Z powodu komunikatu urzędowego, ogłoszonego
w *Prav. wiestn.*, gazeta *Now. wr.* pisze pomiędzy in-
nemi:

„Teraz pozostaje tylko wyczekać dalszego prze-
biegu wypadków. Jakikolwiekby elementy składa-
ły zwolowane obecnie w Tyrnovie sobranje, niema
jednak wątpliwości, że wśród nich znajdzie się ogro-
mna większość takich, którzy kochają swoją ojczy-
znę i myślą o jej przyszłości. Wielu z nich mogli lu-
dzić się myślą, że prędzej czy później Rosja uzna
spełnione fakty. Obecnie powinni się oni przekonać,
że jest inaczej. Tymczasem bez zgody i aprobaty
Rosji w Bułgarii nie może istnieć trwały porządek
rzeczy, chociażby pragnęły tego wszystkie inne mo-
carstwa, podpisane na traktacie berlińskim. Okaza-
łoby się tylko, że postanowienia tego traktatu prze-
stały być obowiązującymi i dla rządu, który oswobo-
dził i stworzył dzisiejszą Bułgarię, że zatem rząd ów
ma ręce rozwiązane i może działać w ten sposób, aby
większość narodu bułgarskiego mogła swobodnie
skierować nawę swego państwa na drogę prawdzi-
wie słowiańską i prawosławną; aby uwolniła się od
wszelkiego pośrednictwa cudzoziemców, używających
dziś za swoje narzędzie garści politycznych samo-
zwanoć. Czas już położyć kres tej gospodarce nie-
proszonych gości wśród ludności słowiańskiej.”

Z tego samego powodu piszą *Petersb. wiedz.*:

„Rosja stale trzyma się tej samej zasady,
jaką przyjęła od czasu przewrotu w Bułgarii,
gdy próbowano osadzić znów na tronie księcia Ale-
ksandra Battenberskiego. Rząd rosyjski powstrzymu-
je się nadal od interwencji czynnej w Bułgarii, cho-
ciaż interwencja ta byłaby łatwą do uczynienia w 24
godzin i mogłaby być tak skuteczną, że Stambulow
i S-ka zadrżeli by ze strachu w Sofji. Wystarczyłaby
sama demonstracja floty przed Warną i Burgasem,
a rządzący bułgarscy znaleźliby się w niemałym kło-
pocie. Ale Rosja trzyma się zasady, że Bułgaria sa-
ma powinna zrzucić swój rząd nielegalny. Prędzej
czy później musi to nastąpić, dla Rosji zaś ważnem
jest tylko to, aby naród bułgarski nie miał złudzeń
i nie oszukiwał się, że oswobodzicielka jego może
aprobować sposób postępowania Stambulowa i S-ki.
Komunikat rządowy zwraca uwagę, że projekt za-
chwiania w księstwie bułgarskim panującej religii
napotkał poważną opozycję. Rosja przewiduje i o-
strzega Bułgarię, do czego może doprowadzić wyrze-
czenie się najświętszych tradycji narodowych. Ro-
sja przyjaźnie ostrzega wszystkich bułgarów, bez róż-
nicy partyj, że zmiana 38-go artykułu ustawy tyr-
nowskiej pociągnie za sobą rozterki wewnętrzne.
Zabierając głos szczerze i zupełnie bezinteresownie,
ponieważ niema mowy o stosowaniu jakiegokolwiek
środków represyjnych, Rosja spełnia swój mora-
lny obowiązek wobec narodu, dla którego jest wska-
zana przez historję opiekunką, a od lat dziesiątków
oswobodzicielką.”

Petersb. wiedz. piszą:

„Przy ministerjum oświaty zorganizowany został
specjalny oddział do zawiądywania szkołami tech-
niczными i rzemieślniczymi. Liczba tego rodzaju
zakładów naukowych w państwie jest bardzo ograni-
czona i pod władzą ministerjum znajduje się ogółem
7 średnich szkół technicznych. W ten sposób nor-
malna ustawa szkół przemysłowych, mająca na celu
ożywić inicjatywę publiczną i prywatną, na razie nie

wydała pożądaných rezultatów. Z drugiej strony i
w przyszłości według zdania ministerjum oświaty, nie
można się spodziewać znacznego powiększenia liczby
szkół tego rodzaju, ponieważ utrzymanie ich wypada
dość drogo, a wyznaczanie zapomóg rządowych jest
rzeczą dość trudną.

Tymczasem słaby rozwój wykształcenia profesjo-
nalnego, niezależnie od jego ujemnego wpływu na
rozwój przemysłu, jest główną przyczyną takiego np.
nienormalnego objawu, jak istnienie znacznego kon-
tyngensu proletariatu inteligentnego. Nieprzyjacie-
le wszelkiej oświaty gotowi uważać ten fakt, jako
oznaka co najmniej hyperprodukcji pracy umysłowej.
Ale już sama konieczność korzystania w ogromnych
rozmiarach z usług techników cudzoziemskich dowo-
dzi, że państwo raczej czuje brak sił odpowiednich,
niż ich nadprodukcję. Sprzeczność pozorną z łatwo-
ścią można objaśnić w ten sposób, że istotnie w róż-
nych sferach pracy można spotkać wielu młodych
ludzi niedouczonej, nieposiadających odpowiednie-
go przygotowania profesjonalnego. Ci pracownicy
na rynek pracy przynoszą tylko strzępy najrozmai-
szych ogólnych wiadomości, zaczerpniętych w szko-
łach średnich. Są to osoby, które, wyrażając się je-
zykiem ogłoszeniowym, „poszukują zajęcia wszelkie-
go rodzaju”.

Takich ludzi jest istotnie zawiele. Przyczyna zaś
tej niewątpliwie hyperprodukcji ukrywa się w nie-
możności ukończenia kursu fachowego przez tę mło-
dzież, która nie mogła dać sobie rady z wyższem wy-
kształceniem, która utknęła na pół drogi i nie prze-
kroczyła po za pewną granicę. Ztąd też trudno po-
godzić się z obecnym stanem wykształcenia profesjo-
nalnego. Zdaje się, że trudność co do asygnowania
na ten cel funduszy skarbowych nie byłaby nie do
pokonania. W celu zapewnienia rozwoju przemy-
słowi wewnętrznemu ustanowiono wysokie cla pro-
tektoryjne, a jednak nie przyniosą one dotykanej ko-
rzyści, jeżeli najistotniejsza potrzeba tego przemysłu
pozostanie nie zaspokojona. Taką zaś potrzebą jest
kontyngens odpowiednio wykwalifikowanych techni-
ków przemysłowych.”

Wielki proces.

Drugi dzień rozpraw rozpoczął się badaniem Karo-
la Lessepsa przez jednego z adwokatów, broniących
sprawy pokrzywdzonych akcjonariuszów. Lesseps
zeznał, że nie wie na jakie cele bliżej określone Flo-
quet zażądał od niego pieniędzy, powiedziano mu
tylko „na cele wyborcze”. We wrześniu 1888-go r.
dał Reinachowi jeszcze pół miliona fr. a Hugonowi
Oberndorfferowi dwa miliony w części za jego ideę
losów, w części w celu pozyskania tą drogą pewnego
spekulanta zagranicznego, który na giełdę paryską
potężny wpływ wywierał.

Następuje przesłuchanie Marjusza Fontane'a. Sta-
ry, niski, ruchliwy, o siwej, krótko strzyżonej bro-
dzie i ciekawych, wesoło migających oczach. Śmieje
się często, gestykuluje z południowym temperamen-
tem, kołysze się, a powtarzając cudze słowa, stara
się intonację i wyraz twarzy naśladować.

Prezydent: Proszę opowiedzieć wypadek z mini-
strem Baïhautem.

Fontane: Niejaki p. Bellayme przyszedł do mnie
w r. 1886-ym i opowiadał, iż rząd nie jest jeszcze
zdecydowany co do emisji losów. Byłoby pożyte-
cznem pozyskać w tym celu kilku ludzi wpływowych.
W kilka dni później odwiedził mnie Blondin, prokury-
sta banku „Crédit Lyonnais”. Oświadczył mi, że dla
zjednania decyzji wahającego się rządu potr. eba
ponieść ofiarę. Zapowiedział, że minister Baïhaut
wezwe Lessepsa. Tak się też stało. Nazajutrz Les-
seps wysłał mnie do Blondina. Chodziło o to, abym
zbadał, czy istotnie Blondin wysłany jest przez Baï-
hanta. Przyszedłem do mieszkania Blondina o umó-
wionej godzinie i zastałem tam Baïhanta (wzruszenie
w sali).

Prezydent: Czy podczas rozmowy Baïhanta z pa-
nem Blondin pozostał w pokoju?

Fontane: Nie pamiętam.

Prezydent: Czy Baïhaut nie zdradzał przed panem,
że chodzi tu o jego wyłączną korzyść?

Fontane: Mówił o potrzebach rządu. Inaczej prze-
rwałbym rozmowę.

Prezydent: Różnicie się w tym szczególe z Baï-
hautem.

Fontane: Z początku różnił się z nim we
wszystkich zeznaniach, później przyznał on to i owo.
Przysięgli między nami rozstrzygnąć. Mówiliśmy
z Lessepsem od początku prawdę mimo wszelkich
tortur moralnych, na jakie od czterech miesięcy
jesteśmy narażeni. Zdałem Lessepsovi sprawę o na-
szej rozmowie, zresztą wszystko stało się bez mnie.

Prezydent: Czy suma 375,000 fr. nie była wypla-
coną Blondinowi w pańskim biurze?

Fontane: Nie; w moim mieszkaniu, graniczącem
z biurem. Blondin przyszedł zapytać, czy są dla nie-

go pieniądze? Posłałem po urzędnika, aby dał mu odpowiedź, a ten przyniósł gotowe pieniądze. Ja się cofnąłem.

Prezydent: Otrzymałeś pan depeszę z pogrózkami od Korneliusza Hertza?

Fontane: Której nie rozumiałem. Wy tłumaczyłem to sobie tem, że wszystkie depesze szły przez ministerjum spraw wewnętrznych, zanim je otrzymaliśmy. Chciał przestraszyć rząd i to mu się udało.

Dramatycznie rozwinęło się następujące teraz przesłuchanie eksministra Baithaut. Baithaut powstaje. Przez chwilę wstrząśnienie powszechne w sali nie daje nikomu przejść do głosu. Wrażeniu temu ulega nawet prezydent. Baithaut ma wielką łysinę, oczy wgłębione, broda rozwija się wachlarzowato. Przedtem błądził nieśmiało okiem po sali, teraz wyprostował się i skupił widocznie, aby wygłosić mowę. Miał ją czas wystudjować przez dwa miesiące w więzieniu. Wyznanie jego, mające wszelkie pozory wewnętrznej skrucy, jest arcydziełem sztuki aktorskiej. Mimo ludzkiego wzruszenia niebawem poznaje się wszakże sztukę.

Prezydent: Początkowo przeczył pan wszystkiemu. W styczniu złożyłeś pan zeznanie. Czy trwasz przy nim?

Baithaut: Moje zeznanie jest zupełnem. Jestem winny (głębokie wzruszenie w audytorjum). Nie znajduję słów, aby wyrazić niemi moją skruchę i moją boleść. Nie rozumiem dziś prawie, jak mogłem tak głęboko upaść. Przez lat piętnaście służyłem uczciwie krajowi i Rzeczypospolitej. W godzinie szale zapomniałem o obowiązku. Dlatego stoję tutaj i muszę patrzeć z boleścią na tę przeszłość pracy, na utraconą cześć, na przyszłość, która mnie czeka, i na drogie istoty, które szanowałem. Błagam ojczyznę moją o przebaczenie za to, że naraziłem jej dobrą sławę, jeżeli w ogóle błąd jednostki narazić ją może, i uchylam naprzód głowę przed waszym wyrokiem potępiającym, panowie przysięgli. A teraz opowiadam: Lesseps dowiedział się ode mnie, iż rząd jest niezdeterminowany i że oddał mi decyzję, której powziąć nie mogę, dopóki gruntownie rzeczy nie zbadam. Potem widziałem się z Blondinem, który powiedział mi, że kompanja panamska będzie niewątpliwie skłonna do wszelkich ofiar. Mogę uczynić to, co przede mną wielu już czyniło ministrów. Pierwszy impuls moralny szeptał mi, aby go nie posłuchać; niestety, nie zostało przytem. Tu tylko powiem, że gdyby posłuchano mnie wówczas i zaczęto budować kanał szluzowy, dotąd byłby gotów. Wstydzę się jednak, że nie oparłem się pokusom Blondina. Obiecałem mu dać część tego, co otrzymam. Dałem mu 75,000 fr. Moje niedoświadczenie w tych rzeczach było tak wielkie, że otrzymaną gotówkę ułożyłem zaraz w papierach (śmiech) i kazałem wpisać swoje nazwisko „Baithaut, inżynier”. Gdy kompanja zbankrutowała, byłbym chętnie jej oddał pieniądze, gdybym się nie bał zdemaskowania. Dziś gotów jestem do wszelkiej ofiary.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Petersburg 11-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Nowosti donoszą w formie pogłoski, że pułkownik Wendrych opuszcza stanowisko głównego inspektora kolei, na którym zastąpi go inżynier komunikacji, ks. Chilkow.

TRAKTAT HANDLOWY.

Berlin 11-go marca. (Tel. pr. Kur. War.) — Słychać, że rusko-niemiecki traktat handlowy po Wielkiejnocy przedstawiony będzie ciałom prawodawczym.

KONFERENCJA SANITARNA.

Drezno 11-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Na zbierającej się tu dzisiaj międzynarodowej konferencji sanitarnej Francję reprezentują słynni doktorowie Proust i Brouardel.

WIELKI PROCES.

Paryż 11-go marca. (Telegr. pryw. Kur. W.) — Wczoraj, w trzecim dniu rozpraw, świadek dep. Salis zeznał, że były minister Yves Guyot opowiadał publicznie, jakoby Constans na radzie ministrów wskazać miał na swój portfel, mówiąc: „Mam tutaj spis stu skompromitowanych posłów i oddam go Carnotowi”. Lesseps powtarza, iż Floquet w bardzo subtelny sposób żądał namacalnej przysługi i otrzymał za pośrednictwem Artona sumę 300,000 fr. Świadek Floquet powtórzył swoje zeznanie, złożone w izbie deputowanych. Zaprzecza on stanowczo zeznaniom Lessepsa. Miałem na moje usługi fundusz dyspozy-

cyjny 1,260,000 fr., nie potrzebowałem przeto więcej. Obydwaj Lessepsi przyszli do mnie, prosili o wniesienie projektu emisyjnego. Ministrowie postanowili zachować się neutralnie i nie głosowali. Lesseps powiada: To, co mówię, mówię kategorycznie. Floquet odpiera: Moje zeznanie jest zaprzysiężone! Lesseps: Jeżeli mieliście dosyć pieniędzy, to dlaczego trzy gabinety z kolei nie mogły zwrócić 50,000 fr., które minister Rouvier otrzymał od Vlasta? Floquet: Mówisz pan o dawniejszych gabinetach z czasów Grévyego. Publiczność śmieje się, poczem prezydent opróżnia salę. Lesseps powiada: Floquet wezwał mnie i ojca telefonicznie do siebie z powodu targu Reinacha z Hertzem, który żądał dwunastu milj. Floquet obawiał się złych następstw dla rządu, wszakże nie napierał. Floquet powiada: Służyłem krajowi przez lat czterdzieści i nigdy interesów nie robiłem. Jestem zdumiony, że mnie wciągają w tę sprawę. Artona widziałem trzy razy. Przysyłał go Lesseps. O depeszach Hertza musi świadek milczeć. Świadek Clémenceau opowiada: Hertz nie był właścicielem komandytowym Justice, tylko akcjonariuszem. Był on delegatem amerykańskim dla spraw wystawy. Dziennik Dérouté'a wysławiał go patetycznie, gdy został komandorem legji. Gdy Lessepsi za poradą ówczesnego ministra Carnota przyszli po mnie, Hertz nie był już nawet akcjonariuszem. Protegowałem budowę kanału panamskiego. Nie ja zmuszałem do zapłacenia Hertzowi 600,000 fr. Oświadczam to w wyższym interesie społecznym, skoro obrońca Barboux opublikował bezprawnie protokoły śledztwa. Interwencja moja i Ranc'a u Freycineta miała pobudki czysto polityczne. Ruch bulanżerowski wówczas stał u zenitu. Chodziło o zażegnanie skandalicznego procesu o Panamę. Listy Reinacha, zawierające nazwiska skompromitowanych, nigdy nie miałem w rękach. Świadek Stéphane ob staje przy tem, że listę rzeczoną doręczył deputowanemu Clémenceau. Świadek Freycinet oświadcza: Z Lessesem mówiłem jako człowiek prywatny, nie jako minister. Pośredniczyłem w interesie ogólnym. Z kompanją panamską nie miałem żadnych stosunków. Legendy nie mają sensu. Nie wymagałem od Lessepsa żadnej przysługi. — Lesseps grał wczoraj rolę oskarżyciela.

Paryż 11-go marca. (Tel. pryw. Kur. War.) — Obrońca Barboux zmiażdżony jest odkryciem, że o publikował w Figarze znane protokoły śledcze.

EMIGRACJA.

Londyn 11-go marca. (Tel. pryw. Kur. War.) — W izbie wyższej oświadczył Playfair imieniem rządu, że liczba żydów, z Rosji, Niemiec i Austrii przybywających do Anglii na osiedlenie, wynosiła rocznie od lat kilku średnio 5,000 głów, w r. 1891-ym wzmożła się wprawdzie do 10,000, ale w ubiegłym spadła znowu do 7,000. Do Ameryki emigruje dziesięć razy tyle. Rząd wysyła przeto komisję do Ameryki dla zbadania skutków ekonomicznych, jakie osiedlanie się tamże ludności żydowskiej wywiera.

ARMJA ANGIELSKA.

Londyn 11-go marca. (Tel. pr. Kur. War.) — W izbie gmin oświadczył Gladstone, że rozprawy nad bilem irlandzkim odracza do d. 16-go b. m. Podczas rozpraw nad budżetem wojskowym wnosi Wolmer rezolucję orzekającą, że obecny system militarny w Anglii, nie zapewnia ani odpowiedniej oszczędności podczas pokoju, ani skutecznej obrony w czasie wojny.

ZATARG SKANDYNAWSKI.

Chrystjanja 11-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Prawica postawiła w storthingu wniosek pośredniczący w sprawie konsulatów. Żąda ona wejścia w układy ze Szwecją, celem reformy konsulatów na podstawie równouprawnienia obu państw na gruncie unji, uznającej samoistność Norwegii i Szwecji a zaliczającej reprezentację dyplomatyczną do spraw wspólnych.

WYBORY W SERBII.

Belgrad 11-go marca. (Tel. pr. Kur. Warsz.) — Liberalów wybrano: w Szabacu, Paracynie, Pozare-

wacu, Negotynie, Jagodynie, Zajczarze (główne dotąd siedlisko radykalizmu), Leskowacu, Wranji, Semendrii, Czuprii, Takowy i wielu innych głównych miejscowości królestwa. Miasto Belgrad wybrało trzech liberalów i jednego radykalistę, Pasicza. Miasta: Kragujewacz, Uszyca i Waljowo wybrały po jednym radykaliście.

LUDOŻERCY.

Hamburg 11-go marca. (Tel. pr. K. War.) — Trzej majtkowie, uwięzieni za ludożerstwo, zostali wydani Norwegii.

Wiedeń 11-go marca. (Tel. pr. K. War.) — Cesarzowa zabawi w lecie przez trzy miesiące w kąpielach holenderskich Scheveningen.

Berlin 11-go marca. (Tel. pr. Kur. War.) — Ks. Bismark w końcu maja przybędzie na kurację do Wiesbadenu.

Hamburg 11-go marca. (Tel. pr. K. War.) — Pogłoski o nowych wypadkach cholerycznych w Hamburgu nie mają żadnej podstawy.

Londyn 11-go marca. (Tel. pr. Kur. W.) — Komisja parlamentu dla sprawy usuniętych dzierżawców irlandzkich wnosi wprowadzenie ich napowrót do opuszczonych dzierżaw i zapłacenie z funduszu państwa części zaległych czynszów. Parnelliści żądają powszechnej amnestji politycznej.

Berlin 11-go marca. (Tel. pryw. Kur. War.) —

Ruble w gotówce 216 15 (wczoraj 216.20)

Ruble na dostawę 216 50 (wczoraj 216.50)

Z sądów.

Fotografia i chemja w usługach sądu.

Przed tygodniem (patrz nr. 62-gi Kurjera z d. 3 b. m.) podaliśmy na tem samem miejscu zapowiedź i zarys dotychczasowego przebiegu zawilej sprawy karnej o sfalszowanie poręczenia na rewersie, sprawy, która zarówno ze względu na istotę poruszonych w niej kwestyj, jako też zaważanie przed oblicze sądu znanego w literaturze specjalnej rzeczoznawcy aż z Berlina ciekawość nastreczyła przyczynę do wyświetlenia roli i zadań ekspertyzy fotograficznej w materji wyświetlania i sprawdzania fałszów.

Owóż sprawa ta onegdaj właśnie dzień cały była przedmiotem rozpraw w II-im departamencie karnym tutejszej izby sądowej, wobec kompletu sędziów, złożonego z członków izby pp.: Fiedorowa, Lenca i Smirnowa, przy udziale prokuratora Stiepanowa i adwokatów przysięgłych: J. M. Kamińskiego i A. Pełłowskiego, z których pierwszy popierał powództwo cywilne o unieważnienie poręczenia, drugi zaś występował w roli obrońcy oskarżonego.

Liczny poczet słuchaczy, zgromadzonych w sali posiedzeń, świadectwem był zaciekawienia, obudzonego sprawą, o której mowa.

Osią dochodzenia był w niej zarzut sfalszowania poręczenia solidarnego na rewersie, opiewającym na rs. 3,500. Rewers ten, wystawiony d. 4-go października 1884-go r. przez Klemensa Kossakowskiego na rzecz Felicjana Rusjana, a przez tegoż pod datą 15-go października Stefanowi Paderewskiemu zcedowany, mieścił na sobie poręczenie solidarne z podpisem Antoniego Wiśniewskiego, zawarte w wyrazach: „Za wypłatę powyższej sumy poręczam solidarnie. Antoni Wiśniewski.”

Pomieniony dokument stał się tedy przedmiotem wczorajszego procesu, którego początek sięga r. 1887-go. Wtedy to bowiem, jak widać z zeznań świadków, Stefan P., urzędujący podówczas w cyrkule policyjnym, radzić się zaczął swych znajomych o to, czy i jaką drogą zwrócić się może z pretensjami do Wiśniewskiego, jako poręczyciela, ze względu na zaszłą śmierć głównego dłużnika (Kossakowski zmarł w grudniu 1885-go r.). Jeden z o-wych doradców, obyty z przepisami prawa, jako komisarz sądowy, lecz nie znający ich dokładnie (wedle prawa, wierzyciel może zawsze zwrócić się z akcją wprost do poręczyciela solidarnego), oświadczył, że z umarłym jest kłopot wielki, zwłaszcza, gdy we właściwym czasie nie spisano po nim inwentarza, i w rezultacie radził polubownie interes załatwić. W tymże czasie Paderewski radził się Chościńskiego, jednego ze znajomych swoich, komuby z adwokatów powierzyć sprawę z rewersu na 3,500 rs., wystawionego przez zmarłego Kossakowskiego, z solidarnem poręczeniem właściciela domu Antoniego Wiśniewskiego.

Tego ostatniego Ch. znał; to też niebawem się z nim spotkawszy, wspomniawszy mu o pomienionym rewersie. „Jabym nie poręczał za takim łajdakiem!” — odparł wtedy W., zaprzeczając wydania dokumentu; ale niemniej przeto zaprzagnął sam obejrzeć rewers. Paderewski oddał go już Radziwiłłowskiemu, który, jako dobry jego znajomy, podjął się być zająć do Wiśniewskiego, w celu porozumienia się z nim w tym interesie; do niego się zatem zwrócono.

Wiśniewski przybył tu z żydem Gelbholcem. Gelbholz, zanim jeszcze rewers przedstawiono Wiśniewskiemu, zawołał: „To sfałszowane! sfałszowane!"; Wiśniewski zaś, spojrzawszy na poręczenie, oświadczył, że to nie jego pismo, chociaż podobne do jego charakteru, jak podobizna fotograficzna. „Skoro pan tak twierdzi, to nie mamy o czem z sobą mówić" — odparł na to R. i z tem się rozszedł. Atoli w kilka dni później zgłosił się do R. żyd-faktor, prosząc o wskazanie miejsca i czasu do zejścia się z Wiśniewskim, w celu potraktowania o polubownem załatwieniu kwestji, wynikłej z rewersu i poręczenia. R. zgodził się, lecz gdy się z Wiśniewskim spotkał w umówionem miejscu, zjawił się tam wnet wezwany przez W. naczelnik wydziału śledczego, p. Hryniewicz, i odrazu wtedy odebrano od R. zakwestjonowany dokument. Wówczas też rozpoczęło się śledztwo o fałsz, ale ekspertyza kaligraficzna po dwakroć stanowczo orzekła autentyczność pisma Wiśniewskiego i w tekście poręczenia i w podpisie.

Ze swej strony W. proponował układy, ofiarując dobrowolnie sumę rs. 1,000 (jak to przyznawał sam w swoich zeznaniach), czy też rs. 1,500, 1,700, a nawet rs. 2,000, jak zeznawali świadkowie, lecz Paderewski nie chciał na to przystać, mówiąc przytem podobno: „Wiśniewski tak mi skrzywdził na dobrej sławie, że układać się z nim nie chcę. Rewers nabyłem i przy podpisywaniu poręczenia nie byłem obecny, więc sam ręczyć za nic nie mogę. Albo jest ono autentyczne i wtedy Wiśniewski powinien zapłacić całą sumę, albo też fałszywe, a w takim razie od W. nic mi się nie należy." Ostatecznie wszelkie układy się rozchwiały, i w dalszym ciągu toczyło się dochodzenie fałszu.

W toku śledztwa Wiśniewski twierdził, że ani zmarłego Kossakowskiego, ani Russjana i Paderewskiego nie znał zupełnie i żadnych z nimi stosunków nie miał. Paderewski, utrzymując, iż, wedle jego przekonania, poręczenie jest autentyczne, oświadczył, że otrzymał je, wraz z samym rewersem, od Kossakowskiego i Russjana. Pierwszy z nich, człowiek zdolny, inżynier z zawodu, trudniący się interesami handlowymi i noszący się z zamiarem założenia nowego przedsiębiorstwa, pożyczając różnocoowo pieniądze i od niego i od Russjana. Z biegiem czasu samemu oskarżonemu zadłużył się około rs. 1,000. Wówczas to na propozycję Russjana, chcąc zdobyć jakiegobądź bezpieczeństwo dla wyłożonych już poprzednio pieniędzy, Paderewski zgodził się dopłacić jeszcze przeszło rs. 1,000 Kossakowskiemu i rs. 700 Russjanowi, a wzamian za to otrzymać rewers z poręczeniem Wiśniewskiego.

Powyższa opowieść Paderewskiego znalazła poniekąd poparcie w zeznaniu Russjana, które wszelako w wielu szczegółach zbrzmiało od niego inaczej. Sprzeczność ta, łącząca z pewnem nieprawdopodobieństwem opowiadań Paderewskiego, stała się powodem pociągnięcia go do odpowiedzialności, zwłaszcza, gdy ekspertyza fotograficzna, odbyta w Petersburgu przez p. Buryńskiego, zaopiniowała, że w danym razie nastąpił fałsz tekstu i podpisu poręczenia, i że dowodem tego fałszu są linje ciemne, otrzymane wewnątrz liter, w powiększonych 45 razy zdjęciach fotograficznych zakwestjonowanego pisma, i będące, zdaniem p. B., śladami ołówka, którym wrzekomo na przód skopjowano pismo i podpis poręczyciela, i po którym następnie atramentem je pociągnięto.

Dodajmy, że powyższą ekspertyzę obalili następnie doświadczenia chemiczne i opinie prof. Milicera i że świadek Russjan zmarł w zaraniu śledztwa, skutkiem czego nie można było sprawdzić bezpośrednio sprzeczności, zachodzącej pomiędzy zeznaniami jego a Paderewskiego.

W ogóle tedy sprawa niniejsza nastroczała dużo wątpliwości, zarówno co do samego faktu fałszu, jako też winy Paderewskiego.

Sąd okręgowy, jak wiemy, orzekł fałszerstwo poręczenia, lecz zarazem uniewinnił Paderewskiego, który został pod zarzutem świadomego skorzystania z sfałszowanego dokumentu i co do którego sąd nie uznał dowodów zlej wiary.

Izba sądowa, w rozpoznaniu obustronnych apelacji od powyższego wyroku, nietylko utrzymała w mocy orzeczenie I-ej instancji w przedmiocie faktu fałszerstwa i unieważnienia poręczenia, lecz nadto potępiła i skazała oskarżonego.

Wyrok ten został następnie skasowany przez senat z powodu uchybienia przez izbę przepisom proceduralnym, a skutkiem tego właśnie sprawa toczyła się onegdaj ponownie w izbie sądowej, dokąd, na żądanie adw. Peplowskiego, wezwano tym razem w charakterze ekspertów: prof. Milicera oraz fotografów: Ehrenkreutza, Karolego i Twardzickiego, a oprócz nich dra Paula Jesericha z Berlina, przysięgłego eksperta chemika przy tamtejszych sądach i urzędzie celnym.

Wszyscy ci rzeczoznawcy stawili się na posiedzenie, na którym ekspertyza ich, poparta doświadczeniami, dokonana na miejscu, zajęła około dwóch godzin czasu i w wynikach swoich doprowadziła do zupełnego obalenia wniosków i hipotezy p. Buryńskiego, które zarówno w wyroku sądu okręgowego, jako też w poprzednim wyroku izby były główną podstawą zapadłych orzeczeń. Niemniej przeto prokurator popierał oskarżenie przeciwko Paderewskiemu, uzasadniając je głównie nieprawdopodobieństwem opowiadań, tudzież samem zachowaniem się oskarżonego. Na podobnem tle snuły się też przemówienia adw. Kamińskiego i Peplowskiego, z których drugi wszelako akcen-

tował przytem silnie tę okoliczność, że skoro fałszu nie udowodniono, pomimo tylu różnych przedsięwziętych w tym celu środków i skoro jedyna podstawa poprzednich wyroków, t. j. ekspertyza p. Buryńskiego, upadła, zatem nie sposób teraz, zamiast dowodów obiektywnych, stawiać dowolne hipotezy i z wrzeczomego nieprawdopodobieństwa zeznań oskarżonego wysnuwać domniemanie jego winy, a to tem bardziej, gdy z drugiej strony i całe zachowanie się Wiśniewskiego (jak np. jego propozycje dobrowolnego zapłacenia bardzo znacznej sumy) zdaje się świadczyć, że zarzut fałszu był w danym razie postawiony przezeń niesłusznie jedynie gwoili uchyleniu się od zapłaty nieogłędnie poręczonej sumy.

Wyrok izby zapadł o godz. 7½ wieczorem.

Izba (podobnie, jak poprzednim razem) uwzględniła protest prokuratora i, uznając winę oskarżonego z art. 1697 kod. karn., skazała go na pozbawienie wszystkich szczególnych praw i przywilejów i 8 miesięcy więzienia.

Jakie znaczenie przy takim wyniku sprawy miała w danym razie odbyta w sądzie ekspertyza i jaki przyczynek, pomijając losy obecnej sprawy, nastęrczyły onegdajsze głosy i doświadczenia ekspertów w przedmiocie sądowo-fotograficznego i chemicznego badania fałszu, odpowiedź na te pytania, dla braku miejsca, odkładamy do numeru następnego.

Fr. N.

Otwarcie zjazdu górniczego.

W ostatniej chwili zdecydowano się zamienić salę portretową na obszerniejszą i dogodniejszą salę sztandarową v. hr. Berga.

Już o godzinie 1-ej z południa, zajmujący się organizacją zjazdu inżynier Żukowski przybył na miejsce w celu przyjmowania uczestników.

W sali sztandarowej ustawiono trzy stoły w podkowę; na środku stół dla stenografów (są to trzej studenci uniwersytetu pp.: Goldman, Boliński i Zwołński), a dla sprawozdawców dzienników znajduje się stół przy wejściu do sali.

Uczestnicy schodzą się powoli grupami. Inżynierowie ubrani w mundury, przemysłowcy przeważnie we frakach i białych krawatach. Listy wszystkich uczestników dotąd nie skompletowano.

W chwili, gdy piszemy niniejsze słowa, zjawili się pp.: hr. Plater z Nieklania, Zumbusch z Miłowic, Mauve z Sielca, Teodor Skowiński i May z huty „Katarzyna", Strasburger, Harting i wielu innych.

Przedstawicielami departamentu górniczego oprócz przewodniczącego są inżynierowie: Choroszewski, Kondratowicz, Grzywaniak, T. Świętochowski i Tomaszewski.

Przyjazd znacznej liczby uczestników spóźnionych jest spodziewany dziś wieczorem i jutro.

Przewodniczący, rz. r. st. Keppen, zagał posiedzenie w następujących słowach: „Przed dziesięciu laty w tym gościnnym gmachu odbył się pierwszy zjazd górniczy, a od drugiego upłynęło przeszło siedem lat. W tym okresie czasu, rząd, w ciągłej swej troskliwości o potrzeby przemysłu górniczego, przedsięwziął szereg odpowiednich środków dla dobra górnictwa w całym państwie, a z tych wiele specjalnie dotyczyło przemysłu górniczego w Królestwie Polskiem. Nie zatrzymując się na wyliczaniu wszystkich tych środków, o kilku z nich wszakże nader ważnych dla tutejszego kraju należy wspomnieć: założenie na koszt rządu szkoły górniczej w Dąbrowie, wydanie mapy górniczej Królestwa, rewizja prawa górniczego, ustanowienie cła ochronnego na metale i węgiel przywożone z zagranicy itp.

W ogóle przemysł górniczy w ciągu ostatnich siedmiu lat uczynił ogromne postępy w Królestwie Polskiem i tak np. eksploatacja węgla wzrosła w tym okresie czasu ze 109 do 176 mil. pud czyli o 62%. Cyfra ta najwymowniej wskazuje, jakie znaczenie dla tutejszego kraju ma górnictwo. Jaką wagę rząd przywiązuje do zjazdów górniczych, dowodem tego jest pomieszczenie w programie obrad projektu organizacji i przepisów przyszłych zjazdów."

Po tych słowach przewodniczący odczytał program zjazdu i oznajmił otwarcie sesji.

GIEŁDA:

Warszawa 11-go marca.

Dzisiejsze poranne szacowania berlińskie zapowiadały jednomyślnie 216.50, co się równa kursowi 46.20 bez kosztów, a otrzymane nadto depesze twierdziły, iż tendencja jest bez zmiany. Petersburg cenil Londyn z odbiorem natychmiastowym po rs. 9.43 w zaofiarowaniu. Nasze zebrań giełdowe rozpoczęło dziś obroty dość drogim kursem 46.35 (przyna 215.75 m. bez kosztów) za Berlin wpłatowy i przy chętnym pokupie waluty podniosło tę cenę do 46.42½ (t. j. 215.42 m. za 100 rs.). Różnice tworzyły dziś 7½ kop. i 2½ kop. przy porównaniu wczorajszego kursu końcowego na korzyść Berlina. W dostawach robiono dziś dość dużo. Sprzedano dostawy z odbiorem stałym

w końcu kwietnia r. b. po 46.35, 46.37½ i 46.40 i w końcu b. m. po 46.35, 46.37½ i 46.40.

Waluty obce w średnim ruchu. Krótkim Berlinem obracano po 46.35, 46.37, 46.40 i 46.42½, przeważnie jednak po kursie 46.40. Londyn krótki bez obrotów. Za Paryż krótki osiągnano 37.62½, 37.65 i 37.70. Wiedeń krótki bez ruchu.

Dyskonto bankowe w Berlinie 3%, w Londynie 2½%, w Paryżu 2½% i w Wiedniu 4% w stosunku rocznym.

Wartość walut nie notowanych urzędniczo: przekazy krótkie na Londyn 9.46, na Paryż 37.85 i na Wiedeń 78.50.

W papierach obrotu średnie, przy tendencji bez zmian. Żądano za listy likwidacyjne po 99.— i 98.80, względnie do wielkości odcinków, bez nabywców. Pożyczki wschodnie w zaofiarowaniu nominalnem po 103.— II-ej em. i po 105.— III-ej em. Zabrano kilkanaście pożyczek premjowych russkich II-ej em. z roku 1866-go po 228.—, oraz kilkanaście sztuk listów premjowych szlacheckich po 195.25. Pożyczki wewnętrzne 4% ceniono po 96.15 I-ej serii z r. 1887-go i po 95.40 trzy następne serie, bez poknpu.

Listy zastawne ziemskie 5% starano się umieścić po 102.— I-ej serii i po 101.40 cztery następne serie, a umieszczono kilka tys. najmłodszej serii po 101.25. Listy zastawne 5% m. Warszawy ofiarowano po 102.75 pierwsze dwie serie, po 102.60 dwie następne i po 102.40 dwie ostatnie serie.

W żądaniu, bez ruchu, listy 5% zastawnych m. Łodzi po 101.50 I-ej s. i po 101.25 trzy resztujące serie.

Otrzymał chciano za listy 6% zastawne kaliskie, lubelskie i płockie po 105.75.

Obligacyi kanalizacyjnych m. Warszawy sprzedano kilka tysięcy w sztukach po rs. 1,000 po 101.90, przy żądaniu po 102.25.

Listów zastawnych 5% wileńskich można było dostać po 101.50.

W żądaniu akcje Banku handlowego w Warszawie po 420, których kupiono kilka po 415.— i 416.—, po 351 akcje warszawskiego Banku dyskontowego, których wzięto kilkadziesiąt po 347.—, 348.—, 348.50 i 349.—, po 235 akcje warsz. Tow. ubezpiecz. od ognia, po 263 akcje Tow. fabr. cukru Józefów, których nabyto 20 sztuk po 260, po 270 akcje Tow. fabr. cukru Czersk, których zbyto kilkanaście po 268.50, Hermanowa po 330, Łyszkowice po 320, akcje Tow. Lilpop, Rau i Loewenstein po 350, akcje Tow. połudn. russk. dniewprowskiego po 735, akcje Tow. zakł. górn. Starachowice po 113, których zbyto kilkanaście po 111.— i 112.—, oraz po 415.— akcje Tow. zakł. przedzielanych baweł, tkalni i blech. w Zawierciu.

W żądaniu kupony celne po rs. 1.52½.

Godzina 12-ta. Uspokojenie giełdy dla walut obcych mocne, wyciekające.

Z końcem giełdy nieurzędowe kursy żądano: za Berlin krótki 46.45, za Londyn krótki 9.43½, za Paryż krótki 37.70 i za Wiedeń krótki 78.30.

W. O.

Okowita. Cena dystylatorów. Wiadro 100% rs. 10.91⁸ do rs. 10.99³ netto. Wiadro 78% rs. 8.70 do rs. 8.75—2%. Dowozy i zapasy dostateczne. Uspokojenie słabsze. Cena warsz. Tow. ocz. i sprzed. spirytusu rs. 11.25 za 100%.

— Cukier. Słyszeliśmy o następujących tranzakcjach, dokonanych w dniu wczorajszym: 700 beczek rafinady „Łyszkowice" z odbiorem na późniejsze terminy po rs. 3.72½ z prawdopodobną bonifikacją, oraz 400 beczek rafinady „Koustantja" z odbiorem na późniejsze terminy po rs. 3.70, również z prawdopodobną bonifikacją.

— Na giełdzie wspomniano dziś o trudnościach płatniczych istniejącego od 25-ia lat w naszym mieście składku farb i ultramaryny S. W. w okolicach Nalewek.

Stan bierny wynosi podobno rs. 30,000 i dotyka tylko firm krajowych.

Sprawozdania z targów.

Gdańsk 9-go marca. — Pszenica przy małym zaofiarowaniu pozostała prawie bez zmiany. Płacono za polską tranzyto śnieciastą 766 gr. 116 mar. za tonnę. Terminy tranzyto: na kwiecień-maj 127½ mar. w zaofiarowaniu, 127 m. w poszukiwaniu; na maj-czerwiec 129½ mar. w zaofiarowaniu, 128½ mar. w poszukiwaniu, na czerwiec-lipiec 131 mar. w zaofiarowaniu, 130 mar. w poszukiwaniu. Cena regulacyjna tranzytowej 125 mar. Żyto krajowe bez zmiany, towar tranzytowy bez dowozów. Terminy: na kwiecień-maj dolno-polskie 104 mar. płacono; na maj-czerwiec dolno-polskie 105 mar. w zaofiarowaniu, 104 mar. w poszukiwaniu, na czerwiec-lipiec krajowe 124½ mar. w zaofiarowaniu, 124 mar. w poszukiwaniu, na wrzesień-październik krajowe 128 mar. w zaofiarowaniu, 127 mar. w poszukiwaniu. Cena regulacyjna dolno-polskie-go 103 mar. Jęczmień, owies i bon. koński targowano tylko w towarze krajowym. Konieczna nasienna biała 63 mar., czerwona 50 m., 53 m., 56 mar., 57 m., 58 mar., 58½ mar., 60 mar., 61 mar., 61½ mar., 62 mar., szwedzka 61 m. za 50 kilogramów płacono. Otręby pszenne na wywóz morzem średnie 3.62½ m., 3.65 m. za 50 kilogr. targowano. Spirytus nie podlegający cłu w towarze gotowym 52½ mar. w poszukiwaniu, na marzec-kwiecień 52½ m. w poszukiwaniu; podlegający cłu w towarze gotowym 32½ mar. w poszukiwaniu, na marzec-kwiecień 32½ m. w poszukiwaniu. Dla cukru w Gdańsku tendencja stała, a w Magdeburgu bardzo mocna. Kurs w Gdańsku 216.20 mar. za 100 r.

Skóry. Dowóz skór zagranicznych nie rozpoczął się jeszcze z powodu lodów w cieśninie Sund, skutkiem czego garbarze tutejsi, nie otrzymując towaru zakupionego z zagranicy, zmuszeni są do kupowania na miejscu, co naturalnie wzmacnia usposobienie, zwiększa popyt i utrzymuje ceny. Płacono za skóry wołowe na sztuki rs. 7 do rs. 12; na wagę za funt skóry nieoczyszczonej 11 kop. do 13 kop., stosownie do wagi, t. j. jak zwykle, skóry lekkie 65, 70 i 75-funtowe 11 kop., 11½ kop., 12 kop., cięższe 80 i 85-funtowe 12½ kop. do 13 kop. za funt. Skóry oczyszczone o 1½ kop. na funcie droższe. Skórki cielęce dotychczas w małej ilości, szczególnie w obec dobrej chęci kupna i poczynionych zakupów na wywóz za granicę. Ceny skutkiem tego są wysokie; rs. 11,50 do rs. 13 za partję złożoną z 10-ciu sztuk. Skóry konskie bez zmiany; rs. 3,30 do rs. 4,60 za sztukę.

Koniczyna za granicą miała tendencję zniżkową; u nas powietrze łagodniejsze nie zachęcało do dalszych zakupów, skutkiem czego niewielkie dowozy, jakie nadeszły, znalazły pomieszczenie tylko po cenach obniżonych. Płacono za koniczynę czerwoną w gatunku średnim i niższym od rs. 40 do rs. 45, w lepszym i wyborowym rs. 45 do rs. 52; za koniczynę białą w gatunku średnim i niższym od rs. 40, w lepszym od rs. 50, w wyborowym do rs. 60 za korzec 250-funtowy. Koniczyna szwedzka do rs. 53 za korzec 250-funtowy. Tymotka od rs. 12 do rs. 15 za korzec 180-funtowy. Serafella od rs. 6,50 do rs. 8,50 za korzec 100-funtowy. Gorczyca od rs. 9 do rs. 11 za korzec 200-funtowy. Łubin w ostatnich czasach był wciąż poszukiwany; dość liczne zlecenia z zagranicy pozostały niewykonane z powodu braku towaru. Żądano za łubin niebieski do rs. 3,50, a za żółty do rs. 4 za korzec 260-funtowy.

Zapasy zboża w Gdańsku za wyłączeniem olejarni wdańskiej i wielkich młynów, wynosiły w dniach:

	1 marca 1892 r.	1 lutego 1892 r.	1 marca 1891 r.
Pszonicy	14,197	12,081	12,094
Żyta	11,482	9,314	9,514
Jęczmienia	2,234	2,589	1,341
Owsa	95	120	152
Grochu	1,043	1,045	267
Kukurydzy	45	50	—
Wyki	329	222	228
Bonu	2,178	2,178	491
Lnicy	140	95	286
Siemienia konopnego	3	9	13
Rzepak i rzepiku	37	85	108
Siemienia lnianego	22	—	66
Łubinu	—	—	83
Soczewicy	10	—	—
Rzodkwi	180	180	—

Miedź G. M. B. L. 45.15. Tough L. 49. B. S. L. 51.
Cyna Straits L. 92.7. Australiska L. 93. Banca fl. 55½.
Surowiec Scotch 41. Middlesboro 34.5. Hematite 45/3.
Antymon bez zmiany Cynk L. 17.7.6.
Ołów L. 9.10. Srebro 88½/100.

Cyrk Ernesto Ciniselli

Dziś występ pp. **Hiksów** i panny **Nelly** odgadywaczy, **nieprawdopodobne, zadziwiające, nieobjaśnione**, zaangażowani z wielkim trudem tylko na kilka seansów. Występ słynnych amerykańców **3 br. Rixford** oraz całego towarzystwa.

Szczegóły w afiszach.

354r

— **Instytut gimnastyczny** Miodowa nr 3 filja aleja Jerozolimska nr 31.

876

Od Lecznicy I—Niecala 1.

Dr **Leopold Lubliner** powrócił i przyjmuje z chorobami gardła, krtani i nosa codziennie od 3 do 4-ej.

977

Dr **JELEŃKIEWICZ** przeprowadził się na ul. **Marszałkowską 91**. Przyjmuje do 10 zrana i od 4—6 po poł. (**Choroby skórne i weneryczne**).

1008

TANIE FIRANKI MARSZAŁKOWSKA 148 I-sze piętro.

Telegram.

Wiosenna i letnia garderoba męska w wielkim wyborze, po najniższych cenach w Magazynie Wiedeńskim.

L. Koch, Miodowa 2.

Druga edycja ulubionej polki mazurki p. t.

„**ONA**”

kompozycji Adolfa Jeromina, wyszła z druku. Skład główny w księgarni Hosioka.

Nº 4711

RÓZANE

MYDŁO GLICERYNOWE.

Najwytworniejsze mydło Glicerynowe, przezroczyste **JAK KRYSTAŁ**,

dzięki swej znakomitej własności, wielce rozpowszechnionem zostało.

Znaczna zawartość gliceryny, oszczędność skutkiem obfitej piany, bardzo przyjemny i delikatny zapach róży; oto są przynależne, w wysokim stopniu podnoszące wartość tego mydła.

Wyroby N° 4711 otrzymywać można w znaczniejszych perfumeryach i składach materiałów Aptecznych w Rosji i zagranicą.

Ostrzega się przed naśladowaniem.

Norbert Piwowski

właściciel magazynu sukien i okryć damskich powrócił z zagranicy.

988

P. Aniela Śliwicka

właścicielka magazynu mód, Marszałkowska 145 wyjechała za granicę.

1033

5% Pożyczka Premjowa II-iej Emisji

asekurację od losowania **1 (13) marca 1893** roku przyjmuje dom bankierski

Maurycy Nelken i S-ka

Krakowskie-Przedmieście nr 71

Tabelki losowań kantor wydaje bezpłatnie. 254r

Dyrekcja

Towarz. Kredytowego m. Warszawy.

zawiadamia właścicieli listów zastawnych Towarzystwa kredytowego m. Warszawy serji II, że w zastawieniu się do art. 40 ustawy Towarzystwa kredytowego m. Warszawy rozpoczętem zostanie z dniem 17 utego (1 marca) r. b. dołączanie do listów serji II kuponów drugiej zmiany na następne lat dziesięć, to jest na przeciąg czasu od włączenia drugiego półroczia 1893 r. do pierwszego półroczia 1903 r.

Dla otrzymania tych nowych kuponów złożone być winny w kasie dyrekcji Towarzystwa kredytowego m. Warszawy listy serji II przy stosownej deklaracji w której wyszczególnić należy numeru składanych listów w porządku kolejnym i z rozdziałem na gatunki, podług wartości nominalnej.

Blankiety na deklaracje udzielane będą bezpłatnie w biurze dyrekcji.

Przyjmowanie listów odbywać się będzie codziennie, wyjąwszy niedziel i dni świątecznych od godz. 10 zrana do 12 w południe, wydawanie zaś listów wraz z dołączonymi do nich kuponami uskuteczniać się będzie również codziennie, wyjąwszy niedziel i dni świątecznych w godzinach od 1—3-ej z południa.

Na składane listy wydany będzie kwit z wymienieniem daty w której listy te wraz z dołączonymi do nich kuponami zwrócone zostaną.

Nadsyłający pocztą listy zastawne obowiązany jest na podaniu, przy którym listy przesyłane będą wypisać dokładnie i czytelny adres miejsca, do którego, i przez jaką mianowicie ostatnią stację pocztową listy te wraz z dołączonymi kuponami mają mu być zwrócone.

Oplata pocztowa na przesyłkę z asekuracją, o ile by fundusz na to nie był nadesłany, lub też nadesłany nie wystarczył, pokrytą będzie z wartości kuponu II półroczia 1893 r., który to kupon, w potrzebnej na ten cel ilości, zdyskontowany zostanie, pozostała zaś reszta z otrzymanej w ten sposób gotowizny do przesyłki listów dołączoną będzie.

Nadmienia się przytem, że do listów zastawnych serji II złożonych do depozytu zachowawczego Towarzystwa kredytowego m. Warszawy nowe kupony bez zgłoszenia się osób interesowanych dołączone zostaną.

302r

— Dr **Felician Szmakfeler** powrócił. Ul. Chłodna nr 53.

1013

Dr **Jakób Halpern**, b. lekarz na klinikach z granicznych. Choroby **skórne i weneryczne**. Do 10 r. i od 3—5 po p. Nowy-Świat 36.

691

ZARZĄD TOWARZYSTWA

OGRODNICZEGO WARSZAWSKIEGO

podaje do wiadomości interesowanych, że za pośrednictwem warszawskiej sali licytacyjnej odbędzie się w lokalu Towarzystwa (Chmielna nr 14) w dniu 20 marca o godzinie 1-ej z południa sprzedaż przez publiczną licytację in plus 10 partyj (po 200 i 300 sztuk) drzewek owocowych będących własnością Tow. Ogr. Warsz. na gruncie w najętym w Jankowie wyhodowanych, w ogólnej ilości około 2,600 sztuk jabłonek i 100 śliw.

Jabłonki są w połowie w koronach, w połowie bez koron, od 4—9 lat wieku, śliwy bez koron. Licytacja zacznie się od 10 kop. za sztukę. Drzewka obejrzyć można na gruncie. Warunki licytacyjne są do przejrzenia w lokalu Towarzystwa Ogrodniczego, w godzinach od 11—1-ej w południe, lub mogą być przesłane na żądanie.

274r

KANTOR BANKIERSKI

Józefa Rabinowicza

plac Teatralny 11

asekuruje

Pożyczki Premjowe od amortyzacji

po 65 kop.

Kupuje i sprzedaje papiery publiczne i monety zagraniczne po kursie dziennym. Daje zaliczenia na papiery wartościowe. Zaliczenia zwrócone być mogą częściowo stosownie do woli interesanta. Wystawia przekazy na domy zagraniczne.

198r

KOMITET

Warszawskiego Towarzystwa Wioślarskiego

zawiadamia pp. członków, że w dniu 13 marca r. b. tj. w poniedziałek, o godz. 8½ wieczorem, odbędzie się wieczór Muzyczno-Dramatyczny.

Bilety wydają się codziennie od godz. 7 wiecz. 365

Do wynajęcia przy alei Jerozolimskiej nr 1582E

SKŁAD

obszerny piętrowy z windą, suchy, przydatny na skład cukru, towarów kolonialnych mącznych itp. Wiadomość przy ul. Mazowieckiej 9 w kantorze, od 3—5 po południu.

1036

Dr **JAGNIAŃKOWSKI**

Nowy-Świat nr 19

Leczenie wodą **systemem Kneippa**. 1045

KORESPONDENCJA PRYWATNA.

— „Pracy”. — Bądź cierpliwa i dobrej myśli; być może że czas usunie przeszkodę nas dzielącą... Uko-chałem cię i kocham nad życie.

1049

T. d. ś.—e—

LOMBARD

przy ulicy Elektoralnej № 10, zawiadamia, że w d. 1 (13) Marca rozpocznie się licytacja na fan-ty w swoim czasie nie prolongowane.

430

Potrzeba około 800 rs.,

od 1-go Kwietnia r. b., z pewną gwarancją, która to summa może być spłaconą, w dniu 1-go Października r. b., w procencie można otrzymać letnie mieszkanie z życiem i usługą, stosownie do umowy; miejscowość blisko Warszawy, do spaceru obszerny ogród. Wiadomość: ulica Ciepła 3, m. 13, codziennie od g. 10 r. do 3 po poł.

371

Wskutek zwiększonej produkcji,

Zakład Kefirowy

p. aptekarza **K. ŻYCKIEGO**, poleca **KE-FIR** po zniżonej cenie Pojed. but. 15 kop., w abonamencie od 12½ do 10 kop. — Trębicka 5 i Aleja Jerozolimska 64, wprost Kruczej. Dostać można w wielu aptekach. 433

2 Pawilony

z żelaza kutego, ozdobne, ażurowe, jeden z nich do ściany, tania do sprzedania. Służyć mogą jako pawilony na wystawy przemysłowe, lub też duże altany ogrodowe. Przygotowane były na altany wystawowe. Wykończenie bez zarzut. Bliższa wiadomość w fabryce **Gostyński Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka** w Warszawie, Ciepła № 12.

394

Ostrzega się przed naśladownictwem.

MYDŁO HYGIENICZNE

BORNO TYMOŁOWE,

Prowizora

20r

C. F. JURGENS,

przeciw opaleniu, zbytecznemu poceniu się. Poleca się jako mydło pachnące wyższego gatunku. — Dostać można we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumeryach w Rosji. Cena 1 kawałka 50 kop., ½ kawałka 30 kop. Skład główny u K. J. Ferreina w Moskwie; w Warszawie w Warszawskim Laboratorium Chemicznym, u Karpińskiego i u Kalinowskiego.

TEATR AMATORSKI.

(Komedje jednoaktowe):

Nr 1. Przy kole, Jordana.	Nr 14. Przez zazdrość, Alf. de Musset'a.
Nr 2. Zięć dla parady, J. Bliźnińskiego.	Nr 15. Przegrany zakład, Z. Przybylskiego.
Nr 3. Pierwszy bal, Z. Przybylskiego.	Nr 16. Dwie wdowy, F. Malleille.
Nr 4. Ciekawość — pierwszy stopień do piekła, przysłówie dramatyczne J. Chęcińskiego.	Nr 17. Wdówka, przez Delacour i Thibaut.
Nr 5. Gałązka jaśminu, Z. Przybylskiego.	Nr 18. Przysługa, z francuskiego.
Nr 6. Biała kameli.	Nr 19. Wycieczka za granicę, Z. Zalewskiego.
Nr 7. Gramatyka, czyli kandydat do rady powiatowej, przerobił z francuz. St. Koźmian.	Nr 20. Pomyłka pana Lambineta, przez H. Meilhac i Ludwika Halevy.
Nr 8. Dwóch głuchych.	Nr 21. Dwaj nieśmiali, przez Mare Michel i Eug. Labiche.
Nr 9. Schadzka, kroch. Z. Przybylskiego.	Nr 22. Przez wdzięczność, Edw. Lubowskiego.
Nr 10. Na przekór, krot. Z. Przybylskiego.	Nr 23. Deszcz i pogoda, Leona Gozłana.
Nr 11. Dżament nieoszlifowany, A. Hoffmannowej.	Nr 24. Podarunki, J. Nermada.
Nr 12. Post-scriptum, Em. Angiera.	Nr 25. Jesienią, Leopolda Świdorskiego.
Nr 13. Przed obiadem i po obiedzie, przysłówie dramatyczne wierszem, J. Chęcińskiego.	Nr 26. Kancelarja otwarta, Z. Przybylskiego.
	Nr 27. Śpiąca królewna, przez Konara.

Cena każdego tomu kop. 30.

Komedje

Fredry (syna):

- Tom I. Przed śniadaniem (1 akt). Drzemka pana Prospera (4 akty). Piosenka Wujaszka (1). Poznaj nim pokochasz (1).
 Tom II. Posażna jedynaczka (1). Mentor (3). Consilium facultatis (1).
 Tom III. Obce zwycięży (5). Kalosze (1). Trzy domina (1).
 Tom IV. Wielkie bractwo (5). Ubogi, czy bogaty (2). Próba przedstawienia amatorskiego (1).

Cena każdego tomu rs. 1.

Komedje jednoaktowe Wł. hr. Koziembrodzkiego:

Mile złego początki. Zawierucha. W jesieni. Po ślubie. Strój przyjechał.

Cena rs. 1 kop. 20.

Komedje jednoaktowe i monologi

Marjana Gawalewicz:

- Serja I. Z rozpacy. Kraszewski w Warszawie. Po drodze. Hannibal ante portas. Bibiński. Preludium Szopena. Monologi.
 Serja II. Lekcja deklamacji. Guzik. Dzisiejsi. Barkarola. Figiel Benwenuta. Przez dziurkę od klucza. Optymista. My i one. Szczególna wada. Jakaś. Na rancie. U-Hmt. Kochliwy. Przy mazurku Szopena. Niczego. Śmieszka. Milusiński. Smok.

Cena każdego tomu rs. 1 kop. 20.

Wydawnictwa Gebethnera i Wolffa.

Kurs giełdy warszawskiej.

Dnia 11 marca 1893 r.

W e k s l e	Żąd.	Plac.
Berlin 100 mar. z krót. term.	—	—
Londyn 1 funt ster.	—	—
Paryż 100 franków	—	—
Wiedeń 100 guld.	—	—
Papiery publiczne:		
5% Listy zast. z r. 1869 duże	102.—	—
małe	—	—
Listy zast. m. Warsz. serji I	102.75	—
II	102.75	—
III	102.60	—
IV	102.60	—
V	102.40	—
VI	102.40	—
Listy zast. m. Łodzi serji I-ej	101.50	—
4% Listy likwidacyjne duże	99.—	—
małe	98.80	—
Bilety Banku Ces. ser. I, II, III	—	—
Ros. Poż. Premjowa z r. 1864	—	—
1866	—	—
I Pożyczka wschodnia rs. 100	—	—
II	100	—
III	100	—
4% nowa pożyczka	95.40	—
Listy wileńskie długotermin.	—	—
Akcje i obligacje:		
Obligacje miasta Warszawy	—	—
Akcje dr. żel. warsz.-w. rs. 100	—	—
Akcje dr. żel. warsz.-b. rs. 100	—	—
Akcje dr. żel. warsz.-terespol.	—	—
Akcje dr. żel. fabr.-łódzkiej	—	—
Akcje Banku handl. warsz.	—	—

Wartość kuponu.

(po potrąceniu podatku skarbowego)
 Od Listów zas. ziemskich 5% kop. 104²
 Od Listów zast. m. Warszawy kop. 211¹
 Od Listów zast. m. Łodzi kop. 171²
 Od Listów likwidacyjnych kop. 105⁶
 Od Obligów m. Warszawy 195²

Targi

NA PLACU WITKOWSKIEGO

Dnia 10 marca 1893 r.

	Pud	Korzec
	od do	od do
	K o p i e j o k	
Pszonica 242 sm. i ord.	—	—
" " pszta i dobra	—	—
" " biała	—	—
" " wyborowa	—	—
Żyto wyborowe 232 funt.	—	—
" " średnie	—	—
" " wadliwe	—	—
Jęczmień 2 i 4 rzęd. 202 f.	—	—
Owies " " 142 f.	—	270 330
Gryka " " 202 f.	—	—
Rzepak letni	—	—
" " zimowy 212 funt.	—	—
Rzepak rapos. zim. 212 f.	—	—
Groch polny 202 funt.	—	—
Kasza gryczana	—	—
Kasza jaglana	—	—
Siana pud	45	—
Słomy pud	—	—

P. Sliżyński 431
 bez przerwy wyuczam 6-letni najpotrzebniejszych tańców w 20-tu kilku lekcjach. Senatorska Nr 17, wprost W-go Herse.

! Doniesienie!

W roku zeszłym, skutkiem nagromadzenia się obstalunków tak z Warszawy jak i z prowincji, na lastrico oraz na posadzkę ze sztucznego kamienia, która uzyskała ogólne uznanie, niebyłem w możności wykonać późniejszych zleceń i dla tego sprowadziłem umyślnie z zagranicy specjalne prasy hydrauliczne, za pomocą których wyrabiam obecnie płyty posadzkowe ze sztucznego kamienia w różnych kształtach, kolorach i deseniach, nieustępujące pod względem trwałości i kolorów terrakocie zagranicznej. Wobec nadchodzącego sezonu budowlanego, upraszam WW. PP. Budowniczych, Właścicieli domów i Przedsiębiorców o łaskawe wcześniejsze zgłaszanie się z zamówieniami, które jak zwykle ku zupełnemu ich zadowoleniu wykonane zostaną.

271r Z uszanowaniem

Ignacy Gantzwohl.

Fabryka: Towarowa Nr 18, dom własny. Telefon Nr 236.

Kantor Żabia Nr 8. Telefon Nr 436.

Do sprzedania 387

Majątek Ziemski

Gabultów, wólk 18, bez służebności, przedstawiający wszystkie najdogodniejsze warunki, położony w gub. Kieleckiej, pow. Pińczowskim, od 3 miorsty od cukrowni Łubna. Adres dla bliższych informacji: Administracja Gabultowa, poczta Kazimierza Wielka.

Listy z Brazylii

Adolfa Dygasińskiego,

wysły z druku nakładem „Kurjera Warszawskiego” i sprzedają się we wszystkich znaczniejszych księgarniach, po cenie rs. 1.
 Skład główny w księgarni nakładowej S. Lewentala w Warszawie, Nowy-Swiat 41, która zlecenia z prowincji wprost do niej wraz z należnością adresowaną, uskutecznia bez pobierania porta lub też stosownie do życzenia zapisującego Listy, wysła je za zaliczeniem pocztowym. 4r

5 POKOJÓW,

przedpokój, kuchnia, kanalizacja, wodociąg, i piętro, front, do najęcia od 1-go Kwietnia lub zaraz. — Ulica Długa Nr 5. — Tamże. Zakład Bednarski, od lat kilkunastu zajmujący, ostatnio po bednarzu Lewickim.

Wyroby z mojej dystylarni są nader poszukiwane i przeto niektórzy w celu podejrzenia Szan. Konsumentów zaczęli wypuszczać liche fabrykaty we fiaskach, z etykietami zupełnie imitującymi moje. — Uprowadzając o tem Sz. Publiczność, mam honor nadmienić, że w celu ukrócenia nadużyć, wyroby moje nadal będą opatrzone dodatkowo w etykietkę z marką fabryczną przez Departament Przemysłu i Handlu w Petersburgu zatwierdzoną i postać bociana wyobrażającą; a winnych ścigać będę sądownie.

Z uszanowaniem

Markus Braun,

Piotrków. 287

W dniu 24 Marca (5 Kwietnia) r. b., o godzinie 10 rano, w Wydziale III Sądu Okręgowego Warszawskiego, w gmachu tegoż Sądu przy ul. Miodowej pod Nr 11, w Warszawie, sprzedana zostanie w drodze działów przez licytację publiczną

NIERUCHOMOŚĆ

Warszawska,

Nr hyp. 2445—polie. 74 oznaczona, położona przy ulicy Nowolipie, na gruncie emfiteutycznym, składająca się z domu frontowego murowanego parterowego, takichże oficyn i zabudowań gospodarskich, dwóch ogrodów i oranżerii, zawierająca przestrzeni gruntu około 16,700 łokci. — Szacunek przez biegłych określony, wynosi rs. 45,330 i od tej summy licytacja rozpoczeta zostanie.
 Nabywca po przepisaniu na tytułu własności, moceń będzie podnieść sumę rs. 736, przyznana przez Magistrat, jako wynagrodzenie za zgorzały budynek. 311R

Syndyk tymczasowy masy upadłości

BERTOLDA BEKKERA.

Na zasadzie art. 511 Kod. Handl. i wyroku Sądu Handlowego w Warszawie, wyznaczającego dla wiadomych, jako też i niewiadomych wierzycieli masy, ostateczny miesięczny termin do sprawdzenia ich pretensyj, oraz na zasadzie decyzji Sędziego Komisarza tejże masy, wzywa wszystkich wierzycieli, aby w dniach: 5 (17) Marca, 12 (24) Marca i 24 Marca (5 Kwietnia) r. 1893 go, o godzinie 11 przed poł., stawili się w Wydziale upadłości Sądu Handlowego w Warszawie, celem sprawdzenia swoich pretensyj do tej masy. — Warszawa, d. 26 Lutego (10 Marca) 1893 r. N. Likiert, 436 Adw. Przys. (ulica Orła Nr 10).

15 Faetoników małych i większych, używanych w wyjazdach, fabryce powozów Karola Sommera, ul. Siennej 30, dom wlas. 428

Magazyn Centralny

GOTOWYCH UBIORÓW MĘSKICH.

Róg Senatorskiej i placu Bankowego, Nr 37 dom hr. Zamoyskiego, W WARSZAWIE.

Mam honor zawiadomić Sz. Publiczność, że Magazyn mój zaopatrzony został w wielki wybór gotowych ubiorów męskich, z najlepszych materiałów starannie wykończonych i po najtańszych cenach. Polecam również w wielkim wyborze materiały: zagranicznych, russkich i krajowych fabryk, z których przyjmuję obstalunki.

Przeto mam honor prosić Sz. Publiczność, by raczyła zwrócić uwagę na niskie ceny moich ubiorów z wyborowych materiałów. Mając nadzieję, że Szanowni kupujący raczą się osobiście przekonać, pozostaje z szacunkiem

P. CHAZANOW,

Nadmieniam przytem, że dla wygody Szan. Publiczności otwieram z d. 25 b. m., filję mojej firmy przy ulicy Marszałkowskiej Nr 138. 435

STOKFISZ

po Radziwiłosku i Kapucyńsku, podaje się codziennie przez cały post w SKŁADZIE WIN

A. ROESLER & Comp.,

przy ulicy... i Kolacje. 313

Główny Skład Zakładów Zyrardowskich

w Warszawie,

KRAKOWSKIE-PRZEDMIEŚCIE Nr 55,

otrzymał na sezon wiosenny świeże transporty:

**Płócienek, Zefirów, Oxfordów, Dryliszków, Satynek,
Kretonów, Batystów**

i takowe poleca w nadzwyczaj wielkim wyborze, w najnowszych odcieniach, rodzajach, gatunkach i deseniach.

Próby z powyższych materiałów wysyłają się na żądanie na prowincję odwrotnie i bezpłatnie.

WIELKI WYBÓR

Stołowej białej i kolorowej Bielizny.

810

Herbaciane jedwabne kolorowe garnitury.

Specjalna Fabryka Torebek fantazyjnych, Serwetek papierowych i efektownych papierów do opakowania

Jermułowicza & Bergmana

w SOSNOWICACH,

stacja Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej,

poleca swoje znane z elegancji wyroby, w coraz nowych i efektowniejszych deseniach.

Reprezentant w Warszawie: Max Blumenthal, Leszno 31.

NB. Na obstalunki przedsięwzięte przyjmują się zlecenia do 15-go b. m. 291r

DAMSKIE

w dużym wyborze Burki sławuckie i Double face od rs. 14. Zakiety syberyjowe od rs. 9.—Surduty syberyjowe od rs. 13.—Modne Okrycia wiosenne od rs. 12.—Boa sute z piór od rs. 1 k. 85 i t. p., w Magazynie Okryć Damskich „HENRI,” Marszałkowska 99 (drugi dom od kolei). — Zamówienia tak ze swoich jak i powierzonych materiałów wykonywa tanio i starannie. 273

KATARY, ZATKANIE KANAŁÓW ODDECHOWYCH, SUCHOTY, ASTMA

leczą się zażywając

KAPSUŁKI GUYOTA

CAPSULES GUYOT

Kapsułki te dawniej były czarne i nieprzyjemne do polykania, obecnie są białe podobne do cukierków.

Na każdej kapsułce odbity jest podpis Guyot.

Najdelikatniejszy żołądek znosi smole w Kapsułkach Guyota zawartą.

Uważać należy na podpis trzechkolorowy

ZNAJDUJĄ SIĘ

we wszystkich aptekach.

Fabryka i sprzedaż hurtowa
19, rue Jacob w Paryżu.

Guyot

Nauka i wychowanie.

Biuro nauczycielskie Jaworskiej, Krakowskie-Przedmieście 7, bona niemka świeżo przybyła do umieszczenia. 7582

Adres. Pierwszorzędne biuro nauczycielskie Sikorskiej, Niecała 12, rekomenduje nauczycielki, nauczycieli, bony. 671r

Buchalterji nauczyciel, specjalista S. Rogulski, autor metody. Niecała 4. 7855

Buchalterji wyucza gruntownie wieloletni zastępca Danilewicz, autora buchalterji, Chmielewski. Bracka 6. 605r

Francuzka guwernantka, institutrice, przyjeżdża miejsce, 150 rubli. Świętokrzyska 27. Biuro Dąbrowskiej. 7784

Korepetytor potrzebny na wieś. Całe utrzymanie i 120 rubli rocznie. Oferty: pr. Pniwo w Jaworzynie, Mierzwiński. 7596

Konwersacji francuskiej poszukuje za ruską. Oferty przyjmuje biuro ogłoszeń, Senatorska 26, pod A. E. 803r

Nauczycielka muzyki, z patentem konserwatorium, udziela lekcji na swoim fortepianie. Wiadomość od 12—2, Wspólna 54, mieszkania 3. Uczeń. Szlocera. 7588

Konwersacja francuska, niemiecka 2 rs. Angielska. 3 Miodowa, oficyna 25. 6973

Niemka mogąca przysposobić dwoje dzieci do wstępnej klasy gimnazjalnej, potrzebna na wyjazd od 1 kwietnia. Królewska 6, mieszkania 3. 7142

Oficer H. Kunicki przygotowuje do egzaminów na uzyskanie praw wolnowstępujących i do korpusu kadetów. Krucza 12. 6479

Profesor francuz, z żoną, (dyplomowani), z ruskim, świeżo przybyły, poszukują lekcji. Długa 25, mieszkania 13. 7248

Pomieszczenie dla pańienek. Fortepian konwersacja francuska. Długa 25, mieszkania 28, od 2-ej do 5-ej. 7026

Potrzebny na wieś nauczyciel, filolog, mówiący dobrze po niemiecku, do dwóch chłopów. Proszę się zgłaszać między godz. 4-tą a 6-tą po poł.: hotel Rzymski, m. 42. 7721

Potrzebny jest korepetytor do początkowej nauki do chłopca. Tłomackie № 2, mieszkania 14. 7838

Potrzebny korepetytor, student, zaraz do przysposobienia dwóch uczeni do drugiej i trzeciej klasy gimnazjum, zastąpić można do trzeciej po południu. Ulica Mokotowska № 41, mieszkania 6. 7813

Potrzebna wykształcona niemka, trzy razy tygodniowo po dwie godziny—7 rubli miesięcznie. Smolna 25—24, między 5—7 wieczorem. 7846

Poszukuje się niemki na 2-e godz. codziennie, do 7-letniego chłopczyka. Podwale № 5, mieszk. 3, od 10-ej zrana do 12-ej. 7866

Rutynowany korepetytor poszukuje lekcji, języki, matematyka. Wileza 53, mieszkania 14. 7828

Student uniwersytetu, doświadczony korepetytor, poszukuje lekcji lub korepetycji. Wiadomość: Chmielna № 36, m. 1. 770r

Student uniwersytetu, sumienny korepetytor, poszukuje lekcji lub korepetycji, za obiady lub pieniądze. Ulica Chmielna 72, stróżowi. 798r

Uczeń gimnazjum filologicznego kl. 6-ej, uznający francuski i niemiecki, z dobrimi świadectwami poszukuje korepetycji za mieszkanie i utrzymanie. Nowogrodzka 29, mieszkania 26. 797r

Doniesienia osobiste.

Dla pani A. B. C. list na pocztę. 7912

List dla „Bronci” na pocztę od Minogi Lposte-restante. 7816

Listy dla „Wiosny”, „S. C. 19” i „Z. Anielskiej” od Merkurego. 7812

„Mechanik № 700” ma list na pocztę w Warszawie. 7811

„Nadzieja” ma list na pocztę. 7906

O kowita 1,000,000 odebrać raczy. 7808

S tokrotkę oczekuje list. 7807

T eodolinda ma list na pocztę. 7905

W allenrod ma list na pocztę. 7820

Posady i prace.

a) Poszukiwane.

Francuzka ma kilka godzin wolnych. Marszałkowska 116—19, od 1 do 3-ej. 7859

Młoda wdowa poszukuje zajęcia do zarządu domem lub do sklepu. Wiadomość w sklepie № 19, Zielna. 7861

Młody człowiek, z 6-klasowym wykształceniem, ładnie piszący, szuka zajęcia u reagenta, adwokata lub innego. Tłomackie 10, mieszk. 9. 7891

Młody, inteligentny, energiczny człowiek, z kilkunastu lat praktyką w znanych gospodarstwach, poszukuje od 1-go kwietnia posady rządowej lub do pomocy samego właściciela. Oferty: Mysłków, stacja dr. żel. warsz.-wied., poste-restante B. B. 800r

Niemka inteligentna poszukuje zajęcia do zarządu domem lub do starszych dzieci. — Nowolipie 74, m. 7. 7826

Poszukuje się miejsca w sklepie dla panienki za całodzienną utrzymywanie. Złota 24, m. 9. 7898

Poszukuje praktyki gospodarstwa wiejskiego, zapłaci 180 rs. Oferty: Kurjer „Praktyka”. 7161

Poszukuje zarządu majątku ziemskiego. W razie potrzeby może złożyć kaucję lub pożyczkę. Wiadomość: hotel Saski 91, od godz. 11—12-ej w południe. 7141

Poszukuje miejsca za panną służącą lub gospodynią, z krojem, krawieczyzną i bielizną, ze świadectwami. Bednarska 35, mieszk. 35. 7801

Podawia niemka, lat 35, poszukuje miejsca bony. Adresować przez m. Rypin, Wiktoria, p. Felauer. 7507

Pr. 15 lub 25 za wyrobienie posady od 1-go kwietnia, panience młodej, inteligentnej, w interesie galanterijnym lub składzie perfum. Na żądanie kaucja w samie rs. 100. Wiadomość: Nowy-Swiat 28, m. 24. 7501

Przódów domów do administracji, meldunków, prowadzenia spraw, z kaucjami, poleca kantor komisowy, Nowosienatorska 6. 714r

Przódca prawnik. Młody prawnik, niemiec, kawaler, przybył z Petersburga, zarządzający tamże domami, posiadający języki, poszukuje miejsca rządowego domu lub plenipotentą w charakterze prywatnego sekretarza. Posiada chlubne świadectwa. Oferty przyjmuje kantor Kurjera sub „Rządca prawnik.” 7901

Przództwa poszukuje za mieszkanie lub za dopłatą, w razie potrzeby złożyć kaucję. — Oferty przyjmuje kantor Kurjera Warsz. pod literami M. A. B. 7684

Technik podejmuje się pomiarów posesyj oraz sporządzania planów, przekrojów i kopii na kalkach. Oferty dla „Technik kanalizacyjny” przyjmuje Kurjer. 7241

Ukończywszy szkołę handlową w Odesie, poszukuje posady buchaltera, może także prowadzić księgi w językach ruskim, niemieckim i francuskim. Adres: Długa 26, m. 18, N. B. 6766

Wdowa lat średnich, średnio wykształcona, mówiąca po francusku, nieco muzykalna, umiejąca szyc i inne robotki, poszukuje miejsca towarzyski lub wychowawczyni dzieci. Oferty przyjmuje Kurjer „T. W. 10.” 7733

Wdowa młoda, inteligentna, poszukuje miejsca zarządzającej domem, do towarzysstwa w ruskim domu lub zajęcia w sklepie albo w księgarni. Adres: A. von Cygler, dom Dudzińskiego, Piotrków. 7896

Znam krój, krawieczyznę, poszukuje zajęcia w domu prywatnym. Marjańska 3, stróż wskaże. 7573

Zdolny elektrotechnik zakłada, naprawia i konserwuje dzwonki elektryczne tanio, z gwarancją. Optyk Ohwat, Miodowa 12. 7525

200 rs. i więcej ofiaruję za wyrobienie posady w poważnej instytucji prywatnej. Dyskretna, zapewniona. Łaskawe oferty: Kurjer Warsz. sub „H. S. 200.” 7839

b) Zaofiarowana.

Bona freblówka, polka, tylko z patentem z bukończonych kursów, potrzebna do czworga dzieci na stałą. Wiadomość: Srebrna 12, parter, tylko między 2 a 4-tą po poł. 7844

Chłopcy potrzebni zaraz do litografii. Chłodna 38. 7841

Chłopiec starszy do introligatorni jako przyręcznik potrzebny. Papeterie, Sewerynow, o godz. 1-ej. 7571

Do kwiatów potrzebne panny uzdolnione, podręczne i uczennice, dobre i prędkie robotnice mogące przyjąć z mieszkaniem i życiem. Długa 20. 7675

Do samodzielnego zarządu majątkiem ziemskim rozległości wólki 20, potrzebny jest agronom wykwalifikowany z kaucją od 1,500 do 2,000 rubli, która będzie użyta do polepszenia gospodarstwa. Oferty składać proszę: Kurjer Warsz. „S. S. 100.” 794r

Do osady Sochocin, p. Płońskiego, gub. płockiej, liczącej przeszło 2,000 mieszkańców, potrzebny jest zaraz lekarz. Okolica ludna i zamożna. Osada daje pensję. Bliższych informacji udziela miejscowa apteka. 6998

Do geometry rządowego na prowincji potrzebny jest praktykant. Pożądane świadectwo gimnazjalne. Złota 21—15, do 1-ej w południe. 7804

Do kwiatów potrzebne panny uzdolnione i podręczne oraz robiące po za domem. Leszno 49. Kajper. 6735

Kto może wnieść na rozszerzenie interesu Krs. 1,500, ewentualnie 1,200, otrzyma w tymże miejsce z pensją rs. 480 rocznie. Spłata kapitału stosownie do umowy. Królewska 3, skład zabawek. 7781

Miasteczko Pohrebyszcze gub. kijowskiej potrzebuje lekarza. Szczegóły tej kondycji u miejscowego aptekarza Kowalskiego, stacja pocztowa Bosy-Bród, gub. kijowskiej. 7592

Maszynistka do bielizny potrzebna zaraz. Ogrodowa 4, Samborska. 7909

Magazynier z pensją rubli 30 miesięcznie potrzebny jest do zakładu fabrycznego. — Oferty wraz ze świadectwami dotychczasowego zajęcia uprasza się składać w Warszawskim biurze ogłoszeń Ungra, Wierzbowa 8, pod lit. O. O. 7904

Młody człowiek jako uczeń potrzebny do kantoru. Wymagane piękne pismo i znajomość ruskiego. Oferty w języku ruskim z rekomendacjami pod lit. P. T. przyjmuje kantor Kurjera. 7661

Potrzebne panny zupełnie zdolne do staniików, za dobrem wynagrodzeniem. Erywańska 9, Józefina. 7559

Potrzebna jest panna zdolna do staniików. K. Buchner, Senatorska 30. 7494

Potrzebne zaraz zdolne staniczarki, spódniczarki, uczennice. Pracownia siostr Badior, Leszno 25, m. 2. 7505

Potrzebna panna do szycia i krawieczek na maszynie. Królewska 11, m. 35. 7583

Potrzebni są uczniowie do zakładu ślusarskiego. Ulica Nowy-Swiat 23. 7515

Poszukuje się osoby bez rodziny do zajęcia się gospodarstwem mlecznym i kuchnią. Żorawia 28, m. 2. 7512

Potrzebne są zaraz zdolne staniczarki oraz zdolne podręczne za dobrem wynagrodzeniem. Karmelicka 26, m. 1. 7604

Panny podręczne i uczennice do bielizny potrzebne zaraz. Mostowa 18, mieszk. 35. 781r

Potrzebny jest uczeń do składu broni, w wieku od lat 16, któryby skończył przynajmniej 4 klasy. Wymagana jest gruntowna znajomość języka ruskiego. Skład broni, Długa 19. 7573

Potrzebna bona niemka do czworga małych dzieci, mogąca być także pomocną w języku niemieckim uczennicy klasy drugiej. Zamek królewski, Laszczenko. 7533

Potrzebne są panny uzdolnione do krawieczki. Chmielna 19, m. 18. 7631

Panny uzdolnione do staniików, spódnic i okryć potrzebne zaraz do magazynu W. Kwiatkowski, Niecała 1. 7614

Potrzebna zaraz staniczarka oraz podręczna do krawieczki. Długa 27, m. 19. 7709

Poszukuje zaraz na czas 6-tygodniowy technika obeznanego z budownictwem cywilnym, do zajęć biurowych. Królewska 16, m. 23, od 6 do 8-ej wieczorem. 7662

Prasowaczka potrzebna na wyjazd. Wiadomość: Chmielna 12, mieszk. 24. 7758

Poszukuje się panny z doskonałą krawieczką na przychodnią do domu prywatnego. Zgłaszać się można zrana od 10 do 1-ej, Miodowa 16, mieszk. 1. 7724

Potrzebna zaraz zdolna panna i podręczna do okryć. Senatorska 42, mieszk. 13. 7903

Potrzebna niańka mówiąca po rusku. — Długa 15—12, od 11 do 1-ej. 7851

Panna do znaczenia bielizny potrzebna zaraz. Ciepla 9, m. 15. 7908

Potrzebna jest sklepowa z kaucją od 50 do 100 rs. Wiadomość: Karmelicka 6, w mleczarni. 7907

Panny potrzebne do spódnic zaraz. Zimna 3, m. 28. 7892

Potrzebna panna do maszyny Singera, do domu prywatnego. Nowy-Swiat 36, mieszk. 24. 7882

Potrzebne są panny podręczne do krawieczki. Elekoralna 10, mieszk. 7. 7880

Panny podręczne do krawieczki potrzebne. Ul. Leszno 55, m. 6. 7879

Potrzebne są panny zdolne i podręczne do staniików i spódnic, zaraz. Ulica Zielna 13. 7871

Potrzebny człowiek na wieś, pojedynczy, w średnim wieku, znający się na gospodarstwie wiejskim. Świadectwa wymagane. — Wiadomość do 10 ej zrana, ul. Przemysłowa 31, właściciel domu. 7869

Potrzebna zdolna hafeiarka do bielizny. — Hertz, Marszałkowska 148. 7857

Potrzebny jest uczeń do pracowni rzeźbiarskiej, znający początki rysunków. Miodowa 6. 7856

Panny do zakończenia koszuł, podręczne oraz uczennice, potrzebne do pracowni bielizny męskiej. Zgoda 3, mieszk. 15. 805r

Poszukuje osoby inteligentnej, w średnim wieku, do towarzysstwa młodej panny na w. i. za utrzymanie. Chłodna 12 m. 5. 7834

Potrzebny drykier na cynk. Wiadomość: Leszno 37, w fabryce L. S. 804r

Potrzebna jest panna zdolna do magazynu kapeluszy Anny, Marszałkowska 95. 7843

Potrzebna panna do bielizny, do maszyny Wilsona. Aleje Jerolimskie 84, mieszk. 10. 7821

Potrzebny specjalista rękawicznik do nauczania rękawicznictwa. Oferty w Kurjerze Warszawskim pod „A. A. 40.” Uprasza się o wymienienie firmy, dla której pracuje. 7819

Potrzebna panna podręczna do sukien. — Wielka 33, m. 53. 7814

Potrzebny dozorca, gruntownie obeznany z robotami asfaltowymi i brukarskimi. — Proszę zgłaszać się: Marszałkowska 8, tylko od 2—4-ej po południu. 7806

Poszukuje się specjalisty obznajmionego z gruntownym obliczaniem frachtów i kalkulacja taryfowa, na wyjazd do Łodzi, za dobrem wynagrodzeniem. Oferty przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego w Łodzi sub „Kalkulator.” 785r

Potrzebny kamasznik zaraz do magazynu obuwi. Oferty sub „Kamasznik” przyjmuje kantor Kurjera Warsz. w Łodzi. 784r

Potrzebny rzadca, znający przepisy polityczne i prawną z kaucją. Widok 21, mieszk. 2. 7793

Potrzebne panny zdolne do staniików. Nowy-Swiat 49, m. 18. 7911

Potrzebne są panny zdolne do staniików i spódnic za dobrem wynagrodzeniem. Ulica Karmelicka 20, mieszk. 24. 7915

Robotnice młode znajdują zajęcia w fabryce. Nowowiejska 28. 7899

Polnik praktyczny potrzebuje posady w gospodarstwie. Zielna 17, m. 1. 7872

Sklepowa, panna lub wdowa, potrzebna jest do samodzielnego prowadzenia interesu, z kaucją rs. 60. O warunkach na miejscu. Wiadomość: Żelazna 89, zakład enklerniczy. 7877

Uczennice płatne potrzebne do sukien. — Krakowskie-Przedmieście 4, m. 42. 7914

Zdolne panny do ozdobnych pudełek potrzebne są zaraz. Jasna 1, m. 8. 7585

Zaraz potrzebne zdolne staniczarki i podręczne. Żorawia 12, m. 11. 7895

Zarządzającej gospodyni na wieś, pod Warszawę, samodzielną, zdrową, energiczną, od lat 30—40, potrzeba. Zgłaszać się tylko z doskonałymi świadectwami: wtorek i środa 9—10-ej i 2—4-ej do stróża, Aleje Jerolimskie 25. 7809

Kupno i sprzedaż.

Adres. Z powodu zmiany posady sprzedam tanio meble, garnitur czarny pluszem kryty, szafę, komodę, otomanę, kredens, krzesła, umywalnię z marmurem, łóżka, Kruca 10, rzadca domu. 3994

Amerikanik (szaraban) mało używany zostawiono do sprzedania. Leszno 70. Cena przystępna. 7175

A) Kantor komisowy, Nowosienatorska 6. Sprzedaje wszelkiego gatunku zboża. — Owies kupuje i sprzedaje detalicznie. 764r

A) Szydłowieckiej fabryki powozy, bryczki, ki. Jerolimskie 41. Cenniki ilustrowane wysyłamy. 6517

A) Welocypedy (rowery) nowe i używane, poleca Ludwik Hilker, Krakowskie-Przedmieście 5. 793r

B) Gardło do sprzedania duży z piramidką. Rybarska 16, cukiernia. 7507

Bardzo tanio jest do sprzedania całe urządzenie sklepu kupieckiego. Ulica Freta 50, m. 4. 7273

Bardzo tanio sprzedaje biżuterię złotą, srebrną, pierścionki najnowszych fasonów z brylantami i prawdziwymi kolorowymi kamieniami, para ślubnych obrączek złotych od rs. 8 i t. d. Kupuje złoto, srebro, zamieniam na nowe. Przyjmuje wszelkie obstarunki podług najnowszych wymagań oraz naprawy, złoczenie, srebrzenie, wszystko wykonywam tanio, sumiennie. — Oraczewski jubiler, Nowy-Swiat 36. 5634

Cygara odleżałe, znanej dobroci, fabryki „Imperial”, wyprzedają się z ustępstwem rabatu nabywającym nie mniej stu sztuk w składach J. Rosenbluma: Nowy-Swiat 9, Krak.-Przedm. 79 oraz w mieszkaniu prywatnym, Nowy-Swiat 36, m. 9. 3508

Do sprzedania 2 łóżka orzechowe i komoda. Wiadomość: Nowosienatorska 2, mieszk. 14. 7466

Do sprzedania garnitur mebli, lustro okrągłe, duże zegary, regulator, stolik do kart składany, wszystko za rs. 80. Ulica Nowolipie 2, zapytać się stróża. 7531

Dwie kanapki, sześć krzeseł wyściełanych sprzedam bardzo tanio. Żorawia 15, mieszk. 5. 7832

Dobra sposobność dla pp. jubilerów. Do sprzedania wałca do blachy w zupełnie dobrym stanie, wałki 9x4½ cm. Cena 60 rs. — Marszałkowska 149, m. 16. 7894

Do sprzedania tekiński ogier, zdatny do stadnin. Wiadomość u wachmistrza, Soles 57. 7823

Do sprzedania garnitur orzechowy brokatowy, budo kryty, komoda orzechowa, stół dębowy rozsuwany, kredensik lipowy, sofa, obrazy i zegar ścienny. Dzielna 59, stróż wskaże. 7898

Elegancki brek, prawie nowy, na 6 osób, lando czteroosobowe i karetta trzyosobowa renomowanej fabryki, b. mało używane, do sprzedania. Erywańska 9, stróż wskaże. 775r

Fortepian wynajmuje godzinami, miesięcznie rs. 3. Strojonia, naprawy. Jerolimskie 84—12. 7258

Fotele mechaniczne dla chorych w zakładzie tapicerskim, Niecała 2. 7545

Fabryka i skład trumien metalowych stęplowanych L. Zajackowskiego, Krakowskie-Przedmieście 44, wprost Czystej. Wybór duży. Ceny przystępne. 5854

Fortepian Seidlera krótki, czarny, do sprzedania. Kruca 10, m. 14. 6892

Fortepiany, pianina używane kupuje. Reparaty, strojenia przyjmuje. Nowy-Swiat 9, W. Grabowski. 7102

Fortepian Kerntopfa używany do sprzedania za przystępną cenę. Wiejska 16, od 12 do 2-ej i od 4 do 6-ej. 7403

Fabryka i kantor mebli giętych, Smolna 16, poleca meble różnych fasonów. Ceny umiarkowane. 7738

Fortepian w zupełnie dobrym stanie do sprzedania za rs. 120. Złota 26, mieszk. 27. 7818

Fortepian i bicykl do sprzedania lub do wynajęcia tanio. Daniłowiczowska 4, lombard. 7887

Garnitur mebli miękkich 40 rubli, lustro. — Hoża 21, mieszk. 2. 7140

Garnitur mebli orzechowy, otomanę i inne przedmioty wyjeżdżając sprzedaje tanio. — Złota 60, mieszk. 19. 7913

Kasy ogniotrwałe z zegarowym przyrządem. Ceny najprzystępniejsze. Marszałkowska 125, Sikorski. 6948

Kapelusze słomkowe krajowe hurtownie tanio do sprzedania. Zielna 23, m. 7, zrana od 10 do 12-ej. 7182

Kasy ogniotrwałe, najtańsze, najlepsze u R. Bohatego, Nowy-Swiat 34. 788r

Kartka podwójna wiedeńska, w dobrym stanie, jest do sprzedania. Ulica Marszałkowska 111, u stróża. 7893

Kupuje używane platerowane noże, widelce, łyżki, bieliznę stołową, miedz kuchenną, lustra, dwa pianina wynajmę. Bednarska 21, mieszk. 9. 7870

Kora na opał do zabrania bezpłatnie z garni, ul. Wolność 6. 6993

Lokomobile siły 8—10 koni używana lub maszynę pionową wynajmę na 3—4 miesiące albo kupię. Oferty: Wilcza 54. 6577

Lando do sprzedania w dobrym stanie. — Marszałkowska 111, stróż wskaże. 6807

Lando pozostawiono do sprzedania w bardzo dobrym stanie, tanio. Trębacka 11, w Nowym Tattersalu. 7506

Łóżka Simlera, stół do sprzedania. Chmielna 48, mieszk. 16. 7358

Łóżko machonowe z materacem sprężynowym tanio do sprzedania. Marszałkowska 118. Wiadomość u brzoźnika Mackiewicza. 7546

Meble za bezcen! Garnitur czarny, orzechowy, lustra, rozmaite inne meble, szafy, kredens, stół, krzesła, biuro, szeslongi, franki. Marszałkowska 108, od ulicy Chmielnej 37, m. 30. 7764

Meble tanio. Garnitur czarny, orzechowy, lustra, rozmaite inne meble, szafy, kredens, stół, krzesła, biuro, otomana, szafka lustrzana, franki. Nowogrodzka 28, pierwsza brama od Marszałkowskiej, u właściciela domu. 7125

Maszyna pończosnicza 13, szeroka, nowa, do sprzedania. Wspólna 54 A, mieszk. 5. 7902

Maneż żelazny 4-konny, nowy, do sprzedania. Wilcza 54, od 10—11-ej zrana. 6578

Maszyny pięknie szyjące od rs. 12 do 100. Dzik 20, mieszk. 34, skład maszyn Tągszejn. 5049

Ocet winny najlepszy A. Stalińskiego. Fabryka Hoża 46. — Skład Hoża 8. 622r

Okazja! Tanio do sprzedania damskie palto wiosenne, czarne, modne; łóżko meblowe ciemne, szafa rozbierana. Jerolimskie 49—10, drugie piętro. 7848

Okrycie aksamitne czarne, na atłasie, nowe, na osobę słuszną, do sprzedania tanio. Wiadomość: Leszno 27, m. 20, od godziny 2 do 5-ej po poł. 7840

Okrycie wiosenne modne bardzo tanio do sprzedania. Hoża 5, m. 12. 7327

Okrycie białe bardzo tanio do sprzedania. Hoża 5, m. 12. 7899

Obrazy olejne, wanna z piecykiem i różne
Ostare meble tania do sprzedania. Królewska 3, mieszkania 13. 7849

Palto jesienne jasne za rs. 15. Dziśka 20, mieszkania 34. 7529

Pianino zagraniczne, dwa obrazy, szafa machoniowa. Marszałkowska 94, m. 14. 7825

Pasy staropolskie i broń dawną sprzedaje. — Hoża 50, mieszk. 5. 7889

Powązki, obóz saperów, naprzeciw klubu letniego. Jest do sprzedania para rosłych, gniadych koni po lat sześć, klacz i wałach. Chodzą w parze i pojedyncze. 7805

Power do sprzedania na pełnych gumach, mało używany. Drewniana 14, mieszkania 14. 7430

Suknia ciemno-zielona modna, z aksami-
stnym trenem, na osobę wysoką, pełna, bar-
dzo tania do sprzedania. Hoża 5, m. 12. 7326

Sprzedam ładny zegarek, bransoletkę, pier-
ścioneł, meble niebieskie, portjery. Chmiel-
na 19, m. 2. 7643

Umeblowanie salonu całkowite lub czę-
ściowe do sprzedania. Elektoralna 1, mieszkania 10. 7526

Wóz jednokonną używany, w dobrym sta-
nie, sprzedam tania. Jerozolimska 97. 7824

Wóz resorowy pojedynczy i bryczka do
sprzedania. Miedziana 15, m. 5. 7864

Wypredaje się wasagi bryczek i wola-
nów różnego fasonu po cenie niższej kosztu.
Erywańska 7, u stelmacha. 7253

Z powodu wyjazdu są do sprzedania meble
z ze stołowego pokoju i salonu oraz inne
przedmioty. Obajrzeć można w mieszkaniu
na Wspólnej 37, m. 3, od godz. 1-ej do
godz. 4-ej po południu. 7179

Zegar regulator starożytny, cybuchy, ka-
marki do sprzedania. Chmielna 31, mieszka-
nia 2, od 2 do 5-ej. 5931

Z powodu wyjazdu do sprzedania rozmaite
garderoba i biżuterja. Miedziana 7, dystry-
bucja. 796r

Z powodu wyjazdu sprzedaje szafę, kredens
z orzechowego drzewa, komodę machoni-
ową i fortepian, dwa dębowe stoły jadalne, o-
tomane i garnitur mebli czarnych, kryty ma-
terjał pójedwabną. Hoża 40, m. 3. 7830

Zakiet aksamitny modny bardzo tania do
sprzedania. Hoża 5, m. 12. 7328

2 duże fantazyjne lustra sprzedam tania. —
Chmielna 21—2. 7842

Interesa handl. i majątk.

Apteka centralna w osadzie za rs. 5,000 do
sprzedania, doktor w miejscu. Bliższa wi-
adomość: Chłodna 32, m. 39, u W-go No-
wackiego, od godziny 4 do 6-ej po poł. 7508

A. Kantor komisowy, Nowosienatorska 6. —
Placu około 2,000 łokci potrzebuje zaraz,
niezbyt daleko od środka miasta. 7655

Bardzo tania sprzedam sklepik spożywczy.
Solec 113, trzeci dom od Tamki. 7336

Bardzo korzystny, koncesjonowany interes
przemysłowo-handlowy, istniejący lat 12,
można nabyć zaraz za 5,000 rubli. Oferty pod
adresem „Beka” przyjmuje Kurjer. 7845

Bez pośrednictwa sprzedaż majątku w do-
brej ziemi, z ładnym dworkiem i ogrodem,
5 mil od Warszawy, 20 wlok, w tem młyn
przynoszący rs. 500 rocznie. Warunki przy-
stępne. Widok 15, mieszk. 8, 3—5-ej po po-
łudniu. 7541

Dom przy ulicy principalnej, przynoszący
rocznie dochodu 16,000 rs., do sprzedania
na 7%. Pośrednictwo wylacza się. Wiado-
mość: kiosk, Plac Teatralny. 6512

Dom prawie nowy, o 4 ci pokojach z kuch-
nią, zabudowaniami, ogródkiem, w mieście
powiatowym Białą, do sprzedania. W mieście
gimnazjum męskie i progimnazjum żeńskie.
Okolica tania, zdrowa. Bliższa wiadomość:
Biała (siedleckiej gubernji), Wacławowi Ko-
złowskiemu. 6794

Do odstąpienia od 1-go kwietnia zakład
egzystujący lat 17 w jednym miejscu, z ca-
łym urządzeniem, z powodu zmiany intere-
sów w rodzinnych. Do kupna mogą przystąpić
osoby niefachowe, posiadające rs. 700—800.
Wiadomość: Złota 20, mieszk. 7, od 1 do 5-ej
po południu. 7847

Do sprzedania skład apteczny, firma stara,
renomowana, bardzo korzystny interes. —
Przy kupnie wymagalne tylko rs. 3,000. Ad-
res w kantorze Kurjera. 7648

Felwark wlok sześć ziemi urodzajnej (po-
zostałej po rozparcelowaniu majątku), w
kulturze, w tem łaki m. 30, siano bywa do stu
wózów, chmielnik na pięciu morgach, zabu-
dowania murowane, dom murowany osiem
pokojów, ogród owocowy i dziki, rzeczka
przepływa, 25 wiorst od kolei po szosie. Ce-
na 12,000 rs., Tow. Kred. Ziem. 3,000 rs. —
Wiadomość: Zielna 11, m. 21. 7173

Farbiarnia egzystująca od lat 50-ia do
sprzedania lub wydzierżawienia. Wiado-
mość u p. Konarskiego w Skierniewicach. 7669

Do sprzedania na dogodnych warunkach
dom przy ulicy Świętokrzyskiej. Wiado-
mość w kancelarji adwokata przysięgłego An-
toniego Rembelskiego, Chmielna 21. 7822

Kantor komisowy, Nowosienatorska 6. Do-
my i place w różnych stronach Warszawy i
Pragi, niektóre na wyjątkowo korzystnych
warunkach do nabycia. Wiadomość codzien-
nie, pomiędzy godziną 12 a 2-gą z połu-
dnia. 675r

Kawiarnia do sprzedania. Ulica Leszno
4. 7755

Kawiarnia i flaczarnia do sprzedania. Pi-
wna 23. 7775

Kawiarnia do odstąpienia z powodu wyja-
zdu, tania. Wspólna 1. 7193

Magie do sprzedania. Ul. Żelazna 78. 7148

Magie do sprzedania. Ul. Marszałkowska
95. 6528

Magie do sprzedania różnych systemów.
Fabryka egzystuje od r. 1830. J. Szancen-
bach, ulica Drewniana, drugi dom od To-
piel. 7827

Magie do sprzedania, od kilkunastu lat e-
gzystujące. Wilcza 33. 7853

Magie do sprzedania z powodu choroby. —
Ulica Hoża 9. 7910

Plac do sprzedania 2,755 łokci po 75 kop. —
Długa 10, m. 39. 7245

Poszukuje filji piekarskiej, mogą złożyć
kaucję. Oferty proszę składać w kantorze
Kurjera pod lit. M. B. 7815

Poszukuje zaraz dzierżawy do 6 wlok zie-
mi dobrej, blisko Warszawy. Pożądana jest
przynajmniej połowa łąk dwukrotnych. Ofer-
ty „H. K.” Kurjer Warszawski. 7897

Pracownia sukien z obszerną i wyrobioną
poddawna klientelą, z dochodem rocznym
rs. 3,000, jest do odstąpienia każdego czasu
na przystępnych warunkach. Wiadomość przy
ul. Smolnej Wysokiej 22, mieszkania 3, w
godzinach między 3 a 8-mą po poł. 7878

Pracownia bielizny do sprzedania. Ul. Tręba-
cka 3, m. 8. 7595

Restauracja dobrze procentująca jest do
sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość:
ulica Berga 11, sklep wiktualów. 7665

Sklep spożywczy do sprzedania z powodu
naglego wyjazdu, bardzo korzystny. Lesz-
no 1. 7255

Sklep kolonialno spożywczy z obrotem ro-
cznym około 18,000 rubli, sprzedaje. Wiado-
mość na miejscu, ulica Twarda 57, w do-
mu gdzie się mieści kancelarja cyrkulu
VI-go. 7617

Sklep mydlarski z towarami do odstąpienia
za przystępną cenę przy bazarze, od ulicy
Nowolipia 37. 7629

Sumy nieletnich 8,000 i 16,000 rs. do umie-
szczenia na pierwszy numer hipoteki miej-
skiej po Towarzystwie na 6%, bez pośredni-
ctwa. Wiadomość: Krakowskie-Przedmieście
15, w składzie obió papierowych, o godz.
6—8-ej wieczór. 7888

Sklep mydlarski do sprzedania, od kilkun-
stu lat egzystujący. Wiadomość w cukier-
ni, ul. Marszałkowska 104. 7268

Willa w Nałęczowie, kompletnie umeblowa-
na, z ogrodem czteromorgowym, do sprze-
dania lub zamiany na dom albo sumę hypo-
teczną. Wiadomość: ulica Żorawia 45, mie-
szkania 21, rano do 9-ej i od 3 do 5-ej po
południu. 6991

Warsztat ślusarski w dobrym punkcie do
sprzedania z całą klientelą, dobrze pro-
centujący, z powodu zmiany okoliczności. —
Oferty przyjmuje Kurjer pod wyrazem „War-
sztat”. 7833

W Częstochowie jest do odstąpienia sklep
porcelany, szkła, fajansu, materiałów pi-
śmiennych i t. p. wraz z malarnią, istniejący
pod firmą A. Pagowska i S-ka. Sklep istnieje
rok siódmy, klientela wyrobiona, po wodze-
nie zapewnione. Odstępuje się tylko wskutek
zmiany stosunków osobistych. Adres i bliższe
wskazówki: A. Pagowska i S-ka w Częstocho-
wie. 802r

W Kielcach dom piętrowy z oficyną i o-
grodem do sprzedania, czystego dochodu
1,600 rubli rocznie. Cena 15,000 rubli, cała
suma nie wymagalna. Wiadomość: Piława,
stacja dr. żel. nadwiślańskiej, u zawiadowcy
stacji. 7590

Z powodu wyjazdu zakład fryzjerski tania
do sprzedania. Wiadomość: Marszałkowska
97, „Teofil”. 7587

Za bezcen sprzedam sklep kolonialny do-
brze procentujący. Wiadomość: Marszał-
kowska 130, skład herbaty. 799r

Z powodu wyjazdu do sprzedania każdego
czasu traktjerna egzystująca lat 8. Piwna
42. 7519

10,000 rs. potrzebne na pierwszy numer
hipoteki po Towarzystwie. Ul.
Wspólna 54a, mieszk. 1, I. S. 7516

20,000, 10,000, 3,000, 1,200 rubli i inne
do wypożyczenia na domy w
Warszawie. Sumy hipoteczne na domach na-
bywam. Wiadomość: Krucza 23, mieszk. 9,
rano do 9-ej i od 3—5-ej. 6626

27,000 rs. razem lub częściowo do uło-
żenia w Warszawie na domy w Warszawie
po Towarzystwie Kred. Wiadomość: Miodo-
wa 21, kancelarja rejenta. 7836

L o k a l e.

A. Wróblewski i S-ka, zakład przewo-
zowy, Nowosienatorska 6, Filja Nowy-
Świat 12. Załatwia przeprowadzki, opakowa-
nia, przewóz mebli. 6258

A) W. Zaborski kantor przewozowy, Kra-
kowskie-Przedmieście 60, uskutecznia
przeprowadzki, opakowania, przewóz mebli, to-
warów, po cenach najprzystępniejszych. 515r

Do najęcia od 8 kwietnia 1893 dwa pokoje,
dz przedpokojem, kuchnią, wodociągiem i
wygodami, na dole i 2-m piętrze, przy Chmiel-
nej 58/1540, wprost pałacu komory. 7166

Do wynajęcia od 1 lipca r. b. lokal z 9-n
pokoi, suchy, widny, zdatny na fabrykę,
skład lub biuro. Wiadomość u rzadcy domu.
Sierakowska 4. 729r

Dwa pokoje umeblowane, do wynajęcia za-
raz. Hoża 18, m. 3. 9624

Dla inteligentnej panienki mieszkanie, utrzy-
manie, fortepian. Szkolna 8—16. 7581

Do wynajęcia od 1 kwietnia przy rodzinie
duży pokój, widny, z usługą, za osiem rs.
miesięcznie, może być pokój i z kuchnią. Uli-
ca Dobra 55, mieszkania 80. 7885

Do wynajęcia dwa pokoje umeblowane, z
osobnym przedpokojem. Żorawia 18. 795r

Dwa pokoje, alkowa, przedpokój i kuchnia
do wynajęcia. Miedziana 15. 7963

Do wynajęcia zaraz lokal, składający się
z 4-ch dużych pokoi na parterze, w muro-
wanym domu, używany jako fabryka. Wiado-
mość u rzadcy domu 30, przy ulicy Gę-
siej, albo Graniczna 15, m. 6/7. 5935

Do odnawienia od 1 kwietnia r. b. 6 dużych
pokoi, z kuchnią, na 3-m piętrze, z wszel-
kimi wygodami. Dom skanalizowany. Mar-
szalkowska 76, m. 5. 7504

Letnie mieszkanie, z całodziennym utrzyma-
niem. Okolica lesista. Komunikacja stat-
kiem parowym. Wiadomość: plac św. Ale-
ksandra 13, m. 3, codziennie od 1—4, z wy-
jątkiem niedziel i świąt. 7874

Lokal składający się z 3-ch pokoi, przedpo-
koju i kuchni, przy ulicy Chłodnej 55, od
1 kwietnia do wynajęcia za rs. 260. 7634

Mieszkanie potrzebne od św. Jana na za-
kład metalowy, z siłą pary i gazem, oraz
na mieszkanie 3 pokoje obszerne, przedpokój
i kuchnia. Oferty proszę składać w kantorze
Kurjera Warsz. dla K. B. 7036

Młody człowiek, poszukuje pokoju umeblo-
wanego przy rodzinie, z całkowitem utrzyma-
niem, z oddzielnym wejściem, w bliskości
placu Saskiego. Oferty listowne: hotel Victoria
15, u szwajcara. 7867

Mieszkanie, złożone z 4-ch pokoi i kuchni,
z dwoma wejściami, zdatne na szynk lub
bawiarę, do wynajęcia od św. Jana r. b. za
1,000 rubli rocznie. Plac św. Aleksandra
14. 5996

Od 1-go kwietnia r. b. lub zaraz jest do
wynajęcia w Alei Róż 9, lokal na parter-
ze, z widokiem na ogród—składający się z
5-cin pokoi, schowanka, pokoju dla służby,
z wanną, kuchnią, piwnicą i wszelkich innych
wygód, 800 rubli rocznie. 7854

Od 1-go kwietnia r. b. są do wynajęcia dwa
pokoje, przedpokój, na 1-m piętrze, od fron-
tu. Marszałkowska 131. 7394

Pokój z meblami, do najęcia. Chmielna 44,
mieszk. 7. 7340

Pokój dla kobiety, przy rodzinie, od 15 mar-
ca, z meblami lub bez, może być z całodziennym
utrzymaniem. Hortensja 5, m. 8. 7196

Potrzebne są od 1 kwietnia dwa pokoje, z
przedpokojem, przyzwolicie umeblowane, z
oddzielnym wejściem, z usługą i opałem, a
także z obiadami dla pojedynczego mężczy-
zny, w środku miasta. Oferty w kantorze
Kurjera dla W. T. 7629

Pokoik z osobnym wejściem, tania do wy-
najęcia. Złota 63—17. 7593

Różne sklepy do wynajęcia od 1 kwietnia.
Rul. Miła 15. 7518

Świeżego powietrza i spokoju potrzebuja-
jący mężczyzna, znaleźć może od 1 kwie-
tnia pokój w ogrodzie, z życiem, usługą i o-
pieką. Krochmalna 92, za Wolską roga-
tką. 6615

Sklepy do odstąpienia od każdego czasu na
Wieszbowej i Marszałkowskiej, prawa stro-
na. Oferty Kurjer „Wierzbowa”. 7850

Warsztat z pokojem i kuchnią i Pokoje 2
z alkową i kuchnią, od kwietnia najmuje,
Chłodna 19. 777r

1 kwietnia 3 pokoje, kuchnia, przedpokój,
wygody. Sienna 23. 7287

3 pokoje, pasaż, kuchnia, zlew, woda, wy-
gódka, 2-e piętro. Tamże magiel domowy do
sprzedania. Mokotowska 21. 7860

Ł oniesienia rozmaite.

Akuszerka b. przełożona instytutu położni-
czego, przy warszawskim uniwersytecie,
przyjmuje na słabość lub kurację bez meldo-
wania. Radzi w zakresie swej specjalności,
słabość, umieszczenie dziecka od 15 rubli.
Chmielna 19, mieszkania 2, pierwsze pię-
tro. 7642

Artyzanowski, Nowy-Świat 47. Spe-
cjalny zakład dekoracyjny i tapicerski po-
leca: markizy, werandy, rolety, z najnowszych
materiałów, po cenach umiarkowanych. „Wiel-
ki wybór mebli fantazyjnych.” 7262

A. Potrzebna jest maszyna parowa stoją-
ca lub leżąca, używana ale w dobrym sta-
nie, o sile od 30—40 koni, wraz z kotłem od-
powiednim, z całkowitem urządzeniem. Ry-
sunki i szczegółowe opisy wraz z ceną prosi
się składać w Biurze ogłoszeń, Senatorska 26,
pod „Maszyną.” 801r

A) „Exsiccator” utrwała budynki dre-
wniane, zastępuje wszystkie farby—bro-
szurka bezpłatnie. Marszałkowska 117. 5617

Dnia 9 marca zgubiono zegarek srebrny, ze
srebrnym łańcuszkiem. przy wyjściu z ko-
ścioła ewangelickiego, lub w przejściu ulicą
Mazowiecką i z powrotem ulicą Erywańską.
Łaskawo znalazca zechce odnieść na ulicę
Jasną 14, m. 3, za nagrodą. 7862

Damskie żakiety kortowe, aksamitne, plu-
szowe, rotundy, ogólne okrycia, kostjumi,
elegancko robi krawiec męzki, król euro-
pejsko-amerykański. Ukształca defigurujące
figury. Marszałkowska 104, m. 19. 7829

Ekwipaż wykwinne wynajmuje najtaniej
„Lukus”. Ul. Włodzimierska 6, tele-
fonu 89. 7064

Gazeta Radomska” wychodzi w Radomiu.
„Prenumerata pocztą rocznie rs. 5, półro-
cznie rs. 2.50. Prenumeratę w Warszawie
przyjmują: wszystkie księgarnie i biura ogło-
szeń. 7527

G) Ogłoszenia do „Gazety Radomskiej”
przyjmują w Warszawie wszystkie biura
ogłoszeń. Cena ogłoszenia zwyczajnego kop. 8
za wiersz lub jego miejsce. 7528

Grob murowany podwójny na Powązkach
Gkupie. Oferty pod lit. K. F. w kantorze te-
goż pisma. 7835

Grob familijny duży, murowany, do odstą-
pienia dla rodziny zamożnej, przy pierwszej
bramie. Oferty pod „Powązki” w kantorze
Kurjera Warszawskiego. 7858

Kuchmistrz przyjmuje rozmaite obstarunki
w zakresie sztuki kulinarnej wchodzące.
Chmielna 47, m. 10. 7522

Lecznica chorób zębów i jamy ustnej,
Marszałkowska 109, przyjmują doktorowie
i dentyści od godz. 10-ej do 6-ej ciężko chorzy
mogą się umieszczać w lecznicy. 6728

Maurycy Neumark, dentysta, Bielańska
106, parter. Specjalność: zęby sztuczne.
P. S. Należność za zęby może na żądanie być
spłaconą częściowo. 7271

Mamki są do umieszczenia w biurze reko-
mendacji. Orla 10. 7637

Masło smietankowe „Skrzeszewy,” znane
ze swojego wybornego smaku i trwałości,
poleca główny skład tegoż na sprzedaż hurto-
wą i detaliczną, oraz wędliny litewskie
nagrodzone medalami na wystawach: rolni-
czo-przemysłowej w Warszawie i dwukrotnie
w Wilnie, pomidory sterylizowane W-go apte-
karza Mutniańskiego, poleca handel towarów
kolonialno-spożywczych firma „Feliks,” Sien-
na 3, niedaleko Marszałkowskiej. 7183

Niedrogo, elegancko wykończam suknie,
okrycia, żakiety wiosenne. Marszałkowska
116, Romualdini. 7805

Niżej kosztu wysortowane wyroby pończo-
sznicze, staniki trykotowe. Marszałko-
wska 129, oficyna. 7561

Obiady prywatne. Wspólna 24, wiadomość
u stróża. 7598

Pracownia A. Rzędzickiej, Krucza 32. Su-
knie od rs. 2-ch. 7517

Sukienki dziecinne, bluzki, matinki, szycie
smaszynowe. Nowy-Świat 24—16. 7810

Wysoka nagroda. Zgubiono pierścioneł
złoty z brylancikami d. 6-go b. m. prze-
chodząc ulicą Widok. Uprasza się znaleźć o
odniesienie na Chmielna 15, m. 1. 7890

Zaginął dowód zastawowy № 145931 war-
szawskiego akcyjnego towarzystwa po-
życzkowego przy placu Wawelskim. 7854

Znaczenie powiększona pracownia sukien
zi okryć L. Bronikowskiej, przyjmuje też
do roboty koldry, oraz bieliznę do szycia i
znaczenia. Wykończenie staranne, ceny u-
miarkowane. Erywańska 18. 6782

Zagadki dla dzieci 10 kop. Księgarnia Gu-
ranowskiego, Senatorska 32. 4809